

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 146 (13.976)

Trst, nedelja, 4. avgusta 1991

Veliko pričakovanje za pogovor med evropskimi predstavniki in srbskim predsednikom Miloševićem

Prispela evropska trojka

Priznanje Sloveniji zaradi doslednega izvajanja brionskega sporazuma - Zadovoljstvo nad umikom armade iz Slovenije - Evropi postaja čedalje bolj jasno, da je za zaostrovanje najbolj odgovorna Srbija

BOGO SAMSA

BRDO PRI KRANJU — »Slovenija izvaja in konstruktivno uresničuje obveze brionske deklaracije,«
to je prva osnovna ugotovitev holandskega zunanjega ministra Van den Broeka, predsednika evropske »trojke«
po razgovoru s slovenskimi predstavniki. Takoj nato pa je dodal naslednjo pomembno ugotovitev, da Slovenija konstruktivno prispeva k reševanju celotne jugoslovanske krize in sedanjih vojnih spopadov na Hrvaškem. Ključni pogledi obeh strani so bili podobni, evropski pogajalci pa so spraševali slovenske predstavnike za nasvete, kako naj govorijo s srbskim vodstvom.

Predstavniki evropske trojke so se s slovenskim vodstvom pogovarjali tri ure, skupno gre za tri zunanje ministre, že omenjenega holandskega, poleg njega pa sta prisotna še zunanji minister Luksemburga J. F. Poos in zunanji minister Portugalske de Deus Pinheiro in generalni komisar Evropske skupnosti A. Matutes, skupno gre

za 22 diplomatov in njihovih svetovalcev.

V začetku so izrekli izrecno priznanje Sloveniji za korektno izvajanje vseh določb brionskega sporazuma in so ji tudi izročili kot znamenje posebne pozornosti pismeno poročilo opazovalske skupine. Skupina je nameščena v Brdu, skupno jo sestavlja 32 diplomatov in njihovih sodelovalcev med njimi tudi številčno precej močna skupina iz Italije.

Takoj po razgovoru sta oba predsedujoča povedala novinarjem osnovne vtise in ocene. Predsednik Van den Broek je najprej poudaril velik napredek, ki ga je zabeležila Slovenija, veliko je narejenega in Slovenija je resnično pripravljena na konstruktiven dialog. Zahvalil se je za nasvete in informacije, ki bodo zelo koristne, saj so se že včeraj zvečer sestali v Beogradu s srbskim predsednikom Miloševićem. Sedaj je prioriteta ustavitev ognja na Hrvaškem in treba je prenehati prelivanje krvi. Zato pa je toliko večja odgovornost onih, ki bi želeli ovirati tak sporazum, ovirati prihod evropskih

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Hrvaški predsednik Tudjman (drugi z desne) v pogovoru s predstavniki Evrope

(Telefoto AP)

V avgustu
Dnevnik
na 8 straneh

DUŠAN UDOVIČ

Po sklepu upravnega sveta podjetja bo Primorski dnevnik, začeni s tokom, za ves mesec avgust izhajal na osemih straneh. Ukrep je nujen in izhaja iz tehničnih razlogov, predvsem pa zaradi neobhodne potrebe podjetja, da se stroški zaradi kriznega stanja zadržijo v mejah zmogljivosti.

Verjetno ni treba posebej poudarjati, da se je Založništvo tržaškega tiska, tako kot celotno gospodarstvo naših krajev, po znanih dogodkih v Sloveniji znašlo v dodatno hudih težavah. Pri upravljanju tega položaja je potrebna skrajna občutljivost, da se gospodarska računica Dnevnika ohrani na sprejemljivi ravni, kajti vodi nas trdna volja, da se časopis ne le ohrani pri življenju, temveč da se mu okrepijo možnosti za bodoče vračanje v takšen obseg, kot si ga vsi želimo.

Minilo je nekaj mesecev velike negotovosti, ki še zlasti prizadeva vse uslužbence z novinarsko ali tiskarsko pogodbo, za katere je bila vložena prošnja za dopolnilno blagajno. Prošnja še ni bila odobrena in nadaljujejo se prizadevanja sindikalnih predstavnikov in podjetja, da bi jo pristojni vsedrjavni organi čimprej sprejeli. Medtem smo te dni z zadovoljstvom in olajanjem sprejeli vest, da je bil v parlamentu odoben državni zakon o podporah založniškim dejavnostim, v okviru katerega je predviden prispevek tudi za Primorski dnevnik. Sredstva, ki jih bo mogoče izkoristiti šele prihodnje leto, predstavljajo za perspektivo Dnevnika pomemben korak naprej. Za dosežen rezultat naj gre priznanje in zahvala slovenskemu senatorju, kakor tudi vsem, posameznim parlamentarcem in predstavnikom organizacij in združenj, ki so si z občutljivostjo in razumevanjem do našega dnevnika prizadevali, da se našemu ložarju podjetja pa s tem še ni rešen in se Dnevniku dograđi trdno in trajno gmočno osnovo. Dobrodošel nam je teh časih najbolj dragoceno razumevanje naših bralcev, katerim se čutimo dolžni zagotoviti boljše in popolnejšo informacijo, kot jo trenutno zmoremo.

Poglavitna naloga novega premierja rešitev odnosov s srbskim agresorjem
Iz nove hrvaške vlade demokratične enotnosti so izključili vse jastrebe

ZAGREB — Hrvaški sabor je po dolgih pogajanjih, ki so trajala ves petek in še noč med petkom in soboto soglasno odobril novo vlado »demokratične enotnosti«, kateri predseduje dr. Franjo Gregurić član HDZ, viden strokovnjak in gospodarstvenik. V vladi je 11 ministrov članov vladajoče HDZ, več ministrov članov opozicije in sedem strokovnjakov, ki niso člani nobene stranke.

Dogovorili so se za osnovne točke programa vlade, ki se je včeraj že sestala na prvi nujni seji.

Predsednik Franjo Gregurić pa je za slovenski tisk izjavil, da se je treba pogajati in da je treba sporedno reševati dvojen odnos. Predvsem s Srbi na Hrvaškem, katerim je treba zagotoviti politično in kulturno avtonomijo, kar ne sme biti noben problem. Toda treba je tudi rešiti odnose s Srbijo, ki je resnični napadalec, ki je organizator vseh napadov. Na Hrvaškem obstajajo manj pomembne militantne skupine domačih Srbov, ki pa so v veliki večini za mir in za sodelovanje. Vlada je večstrankarska, kar

zahteva več dogovarjanja in več naporov pri sprejemanju stališč in sklepov, zato pa so bolj premišljeni in dodelani.

Še vedno niso imenovali ministrov za turizem in informiranje, dosednji poveljnik narodne garde general Martin Špegelj pa je, uradno iz zdravstvenih razlogov, odstopil.

Očitno je prišlo na Hrvaškem do bistvene političnega premika v več smereh. Predvsem se je ošibila vloga vrhovništva in njegovega predsednika in ima ponovno odločujočo besedo sabor in od njega izvoljena vlada. Vse gre v smer demokratične poti, prevladala ene same stranke se je izkazalo za zelo nevarno. Po vsem sodeč niso zmagali hrvaški »jastrebi«
kljub izredno težavnemu zlasti vojaškemu položaju, razvoj gre v obratno smer, ki pa seveda lahko šele pomeni resnične obrambne napore, urejenost, iskanje zavezništva in šibkih točk nasprotnika.

Do včeraj zvečer ni bilo na Hrvaškem večjih spopadov, razen nekaj eksplozij. V Boro-

vem selu pa so tudi uradno ustanovili srbsko milico, prijavilo se je sedemdeset fantov in po zdravniškem pregledu so jih izbrali trideset.

Tu je evropska trojka s svojim posredovanjem in pritiskom, tu je nova hrvaška vlada, ki je pripravljena na razgovor. Kaj pa Srbija? Do sedaj znani uradni in neuradni viri so soglasni, da Srbija, njena uradna oblast in predvsem stranka Miloševića, hoče vojno nadaljevati. Zato je proti opazovalcem, zato je za takšen sistem, ki bi ga imela trdno v rokah, zato je za čim večje vmešavanje JLA v spopade in predvsem aktivno vlogo prosrbskih častnikov na Hrvaškem. To je tudi logično iz za njih odločilnega zornega kota ohranitve oblasti. Samo v naraščajočem nacionalističnem ozračju se lahko obdrži sedanja garnitura, kljub vsem svojim slabostim, saj jamči nacionalistične zmage: oblast na Kosovu, v Sandžaku, v Vojvodini, predvsem pa Veliko Srbijo, ko bi mejo potisnili

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Italijani se množično in v dolgih kolonah odpravljajo na počitnice

Po polževo na plaže

MILAN — Upanja počitnic želnih Italijanov, da jim bo na prvo avgustovsko soboto uspelo priti do morja ali hribov na lahek način, so se izjavila. Vse glavne prometnice so bile včeraj ena sama veriga pločevine, ki se je po polževo pomikala proti južnim obalam ali severo-zahodnim mejam. Računajo, da je samo na avtocestah krožilo okrog tri milijone vozil, največ prometa pa so zabeležili med 14. in 15. uro na odseku med Modeno in Imolo, ko je šlo mimo 4.200 avtomobilov.

Najdaljše vrste so bile na avtocesti za Brenner, kjer se je v nekaj urah zbrala 30 kilometrov dolga kolona. Pri Ventimigli je pred mejnim prehodom za Francijo čakala 20 kilometrov dolga vrsta vozil, v 13 kilometrov

dolgi kači pa so čakali avtomobilisti, ki so pri Milanu hoteli zapeljati na avtocesto. Severna mesta so se popolnoma izpraznila, še posebno Milan, iz katerega računajo, da je šlo na dopust okrog 350 tisoč ljudi. K begu iz mesta sta pripomogli tudi neznosna vročina in sopara, ki sta v mestu ustvarili peklenško klimo. Ljudje so se v želji, da bi se izognili kolonam, začeli odpravljati na pot že zarana, toda upanje se je kmalu sprevrglo v razočaranje: ob sedmih zjutraj je, kot rečeno, kolona iz Milana proti avtocesti bila dolga 13 kilometrov.

Marsikje so zastoje povzročile prometne nesreče, ki jih je bilo precej.

Na sliki (Telefoto AP): čakanje v koloni pred Ventimiglijo

Drnovšek demantiral domnevno enotnost, s katerim naj bi predsedstvo odobrilo ukrep

Hrvaška zavrača komisijo predsedstva ki naj bi jo vodil Črnogorec Kostić

LJUBLJANA — Že v jutranjih urah so v Beogradu objavili sklep zveznega predsedstva SFRJ o takojšnji brezpogojni ustavitvi ognja v Republiki Hrvaški. V prvem členu omenjenega sklepa je rečeno, da je treba prekiniti ogenj in druga dejanja, ki »ogrožajo« mir in varnost državljanov in njih imetja, kot osnovni pogoj za demokratični dialog za reševanje jugoslovanske krize.

Drugi člen navaja pogoje za prekinitev ognja in predvsem zahtevo, da vse oborožene formacije in osebe to izvedejo, da se ustavi vse premike in da se oborožene sile v neposrednem stiku takoj umaknejo izven dometa strelnega orožja.

Za organiziranje kontrole je odgovoren zvezni sekretariat za notranje zadeve, kontrolo bodo izvajali skupni organizmi sestavljeni iz pripadnikov sekretariatov za notranje zadeve zveze, republik BiH, Makedonije in Slovenije. Enot JLA, organov za notranje zadeve SFRJ in Republike Hrvaške bodo določile oficirja za zvezo za obveščevanje in za koordinacijo dejavnosti.

Tretji člen določa ustanovitev komisije predsedstva, ki bo skrbela za izvajanje tega sklepa. Komisiji predseduje podpredsednik predsedstva (Kostić iz Črne gore), v njej pa so še člani predsedstva iz Makedonije, BiH in Slovenije, podpredsednik skupščine SFRJ, zvezni sekretarji za narodno obrambo, za notranje zadeve, za sodstvo in sekretar zveznega sveta za zaščito ustavne ureditve. Komisija bo sodelovala z odgovarjajočimi organi na Hrvaškem, lahko imenuje delovne skupine, se poslužuje strokovnjakov, poročala pa bo predsedstvu in svetovni javnosti.

Četrti člen govori o mednarodnih opazovalcih in se glasi: »Izhajajoč iz že dogovorjenih načel soglasnosti in sodelovanja z Evropsko skupnostjo, kot iz stališča predsedstva SFRJ, komisija lahko predlaga predsedstvu SFRJ tudi na zahtevo Republike Hrvaške, ko to oceni za primerno, obseg nadaljnjega angažiranja misije opazovalcev Evropske skupnosti, za opazovanje in nadzor prekinitve ognja in premirja. Komisija bo sodelovala s predstavniki evropske misije pri zadevah, o katerih bo angažirana.«

Ostala peti in šesti člen, sta formalnega značaja. Za sklep so glasovali vsi člani predsedstva z izjemo Mesiča, ki se ni strinjal z imenovanjem Kostića za predsednika komisije. Na osnovi te pripombe so komisijo razširili s predstavniki Makedonije, BiH in Slovenije.

Iz uradnega besedila odredbe zveznega predsedstva izhaja, da je prišlo do dvomljivega kompromisa. Predvsem v celotnem besedilu, kjer ni izrecno omenjena JLA in njena vloga. Prav okrog tega pa se je bil odločilni boj: Hrvaška je zahtevala umik JLA v kasarne, srbsko-črnogorskega spreja pa maksimalno angažiranje enot JLA.

Drugo nič manj sporno vprašanje je angažiranje evropskih opazovalcev. Hrvaška je zahtevala takojšnjo in čim večjo prisotnost, srbsko-črnogorska spreja pa je mnenja, da ima Jugoslavija dovolj oboroženih enot, da sama vse uredi. Nastal je kompromis, naveden v zgoraj dobesedno objavljenem četrtem členu. Očitno gre za konfuzen, kontradiktoren tekst, ki omogoča vse rešitve. O njegovi uporabi pa bo odločala že omenjena komisija, kateri predseduje skrajno srbsko imperialistično usmerjen Črnogorec Kostić. Je že res, da so v komisijo vključili še tri bolj

nevttralne člane predsedstva, predvsem pa je res, da so srbska stališča krepko v večini, saj so skoro vsi ostali člani na srbski strani in predvsem predstavnika armade in ministrstva za notranje zadeve, ki imata v rokah tudi stvarno oboroženo silo.

Končno odlok predsedstva večkrat omenja Hrvaško in obveznosti, ki jih mora sprejeti, ne predvideva pa obveznosti za oba napadalca: srbsko oblast z Miloševićem na čelu in za JLA in njene enote. Niso omenjene konkretne oborožene srbske skupine, na primer oborožene enote v Krajini, katerim formalno ne ukazuje nihče in za katere formalno ni odgovorna niti Srbija.

Slovenskega člana zveznega predsedstva dr. Janca Drnovška smo vprašali, kako to, da je glasoval za zgoraj navedeno odločbo. Začuden je odgovoril, da on ni glasoval »za«, obratno, imel je dve resni pripombi v to: 1. Kostić ne more predsedovati posebnim komisijam predsedstva in 2. evropski opazovalci morajo priti takoj, takšen mora biti tudi sklep predsedstva. Svoje stališče pa pogojil s končnim stališčem Hrvaške, če bo pristala, lahko pristane tudi on v imenu Slovenije.

Skoro ni treba posebej dodajati, da je v uradnem besedilu izrecno rečeno, da so »se strinjali vsi z izjemo Mesiča« in torej tudi Drnovšek. Tajništvo zveznega predsedstva in agencija Tanjug, ki je poročilo posredovala, so trdno v rokah srbske politike.

Že na začetku včerajšnjega zasedanja hrvaškega sabora je član zveznega predsedstva Stipe Mesič predlagal, da sabor zavrne odlok zveznega predsedstva in državno komisijo s predsednikom Brankom Kostićem, katere namen je »razširiti Srbijo na račun Hrvaške«. Sabor je sklep predsedstva zavrnil.

BOGO SAMSA

● Nova vlada

NADALJEVANJE S 1. STRANI

zelo blizu Zagreba, zasedli ves južni del Dalmacije. Za to pa so potrebni še novi boji, predvsem pa je treba zavzeti ozemlje »očistiti«, kar pomeni, da mora izginiti sedaj na tem teritoriju živeče hrvaško prebivalstvo, izgnati je treba na stotine ljudi. Treba je računati, da je Srbov na Hrvaškem komaj 12 odstotkov, in da so le v redkih krajih bili sedaj v večini. Celo na celotnem področju Kninske krajine niso v absolutni večini, imajo pa orožje, podpira jih JLA in vedno nove skupine iz Srbije poslani četniki, vse pa plača Miloševićeva Srbija.

Iz Beograda poroča srbski tisk, da so zmanjkala zdravila, preko tristo različnih vrst zdravil in med njimi 170, ki so nujno potrebna za zdravlje bolnikov. Ni denarja, ni deviz, ni rednih dobav iz Slovenije. Pred redkimi beograjskimi črpalkami, ki imajo še nafto in bencin pa so več kilometrov dolge kolone žejnih avtomobilov in razburjenih avtomobilistov. Po resnici je treba dodati, da to ni samo srbski problem. Bencina ni po vsej Jugoslaviji, z izjemo Hrvaške, kjer je še kar v redu in Slovenije, kjer ni nikakršnih znakov bencinskih težav. Zato pa je v Srbiji in Črni gori orožja dovolj. V luki Bar so pričeli iz devetih ladij razkladati orožje, sovjetskega izvora in katerega varujejo najbolj zvesti srbski rezervisti. Sporedno s tem pa so pričeli deliti orožje črnogorskim rezervistom, pa ne vsem povprek tem, več strogo po preverjeni politični zanesljivosti. (B.S.)

Zakon o pokojninah skoraj pred ciljem?

RIM — Medtem ko so politične rubrike uglednih tednikov posvečene predvsem nasledniku predsednika Cossiga, v ta namen so nekateri pripravili bolj ali manj prepriljive ankete, je osrednja politična tema dneva zakonski osnutek o reformi pokojninskega sistema. Ker gre za pomembno, če že ne kočljivo vprašanje, pa seveda ne gre brez polemik.

Ministrski svet bo o zakonu razpravljal v sredo in skoraj gotovo ga bo tudi odobrila. Prav ta »naglica« pa je za nekatere predstavnike strank koalicije dvorezna in nevarna. Socialisti zakonu, ki ga je izoblikoval minister za delo Marini, nasprotujejo, demokrati nima jo izostrenega stališča in se držijo nekako ob strani, socialdemokrati, liberalci in republikanci pa zakon podpirajo. Socialdemokrati se sprašujejo, zakaj se Marini tako mudi, če bosta zbornici o pokojninski reformi razpravljali šele po 22. se-

ptembru. Med socialisti pa tokrat ni pravega soglasja, kajti poleg odločnih nasprotnikov Marinijevega zakona so tudi taki, ki predlagajo preložitve razprave ministrskega sveta na september.

Ob vsem tem je minister Marini precej optimist in hkrati izredno oster s tistimi, ki bi odobritev zakona radi zavrnili. »Če se bodo v sredo stvari zaježile, bom pokojninsko reformo osvojil kot vodilno misel volilne kampanje,« je dejal minister. Mar to pomeni, da bi pokojninska reforma lahko sprožila vladno krizo, že z ozirom na dejstvo, da je vladna koalicija vse bolj krhka in brez volje? »Nisem rekel tega,« meni Marini in opozarja, da bi pokojninski sistem lahko postal slasten zalogaj za tiste, ki ponujajo alternativne oblike zavarovanja in za tiste, ki se bojijo, da bi izgubili glavo in hkrati rdijo, da so na strani delavcev.

● Evropska trojka v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu

NADALJEVANJE S 1. STRANI

opazovalcev. Evropski predstavniki so takoj za tem zapustili Brdo pri Kranju.

Predsednik Kučan je podprl štiri stvari, ki so prišle do izraza v razgovoru s trojko. Predvsem je Slovenija ko- rektno uresničevala brionski dogovor in to je bilo zelo visoko ocenjeno tudi na podlagi pismenega poročila opazovalcev. To je odraz velikega napora, pa tudi dejstva, da se je Slovenija že pred časom odločila za evropsko opcijo in za demokracijo.

Naslednji del razgovora se je nanašal na prekinitev ognja na Hrvaškem kot prvenstvene naloge trojke, zato pa so potrebna jamstva zveznih organov, Srbije in Hrvaške, brez evropske pomoči in angažiranja pa je naloga neuresničljiva. Seveda je pri tem poseben problem srbsko stališče, ki očita Hrvaški, da vodi državni terorizem, se izgovarja na odpor neoboroženega srbskega naroda. Kučan je dejal, da so Slovenci povedali svoje ocene in da so pripravljeni konstruktivno prispevati. Če bodo odpovedala politična sredstva pa lahko pride do angažiranja vojaške sile za pomiritev v Jugoslaviji.

Večina določil brionske deklaracije se izpolnjujejo normalno, razen v nekaterih primerih, kot je nadzor zračne-

ga prostora, ko armada odvaža. vsa sredstva za kontrolo in ne dovoli poleto- va na nižjih in srednjih višinah.

Slovenija je že naredila prve korake za pogajanja o bodočnosti Slovenije in so parlament, vlada in predsedstvo poslali pismene predloge. Najboljši je miren razhod, ki upošteva priznanje samostojnosti Slovenije.

Upoštevati pa je treba tudi nekatera nova dejstva, kot je umik JLA iz Slovenije, toda istočasna izključitev Slovenije iz monetarnega sistema, ropanje slovenske lastnine v Srbiji, gospodarska blokada srbske vlade. Za Slovenijo je izredno nevarna in gospodarsko grozljiva uvedba bančne garancije za vojaški riziko, ki pomeni praktično zaporo prometa z zahodnimi državami in kar je še posebej občutno v odnosu na Avstrijo, Nemčijo in Italijo. Samo pri Italiji gre za 400 milijonov dolarjev prometa v obeh smereh.

Rezultati slovenskih razgovorov s trojko so torej izredno pozitivni, saj pomenijo novo kvaliteto odnosov, priznanje slovenske državnosti, izpolnjevanje sprejetih obveznosti. To pa je tudi dokaz slovenskega prispevka k reševanju problemov po demokratični poti, z dogovarjanjem. Trojka je nato takoj odpeljala v Beograd, kjer jo čaka

trd in težak razgovor s predsednikom Miloševićem in srbskim vodstvom. Očitno hoče doseči obvezo Srbije, da bo prenehala z vojaškim napadom na Hrvaško ob pogojih spoštovanja človeških pravic za srbsko prebivalstvo na Hrvaškem.

V tej zvezi so se včeraj že razgovarjali s hrvaškim predsednikom Tudjmanom in hrvaškim vodstvom, kjer so naleteli na razumevanje glede pravic srbskega prebivalstva in čim širše sodelovanja evropskih opazovalcev.

Toda problem je v Srbiji, ki bo skušala nadaljevati z vojno, zato pa ne pristaja na internacionalizacijo spopada, ne pristaja na opazovanje in seveda skuša s takim ali drugačnim izgovorom nadaljevati za njo trenutno vojaško uspešen spopad.

Srbija je »vedno bolj na čistiini«, vedno bolj postaja tudi Evropi jasno, da je resnični napadalec in to bo moralo priti že zvečer ali najkasneje danes jutraj jasno do izraza. Danes naj bi namreč po namenih trojke podpisali v Beogradu trinajst izjav o prekinitvi ognja, pod katero bi se morali podpisati in obvezati Srbija, Hrvaška in zvezna vlada. Ne bo torej deklaracije »Brioni 2«, možna pa je prva beograjska izjava. Vse pa je seveda še odprto in razplet je še vedno naprednejši.

Nasha celina se vse bolj spreminja v Evropo narodov

Problemi, strah in pomisleki ob prehodu v novo tisočletje

veljajo zlasti za Češko in Slovaško federacijo, za Romunijo, kjer je številna madžarska narodnost, za mejo med Poljsko in Češko-slovaško, kjer je veliko mešanih področij, pa tudi za Belorusijo in Ukrajino. Toda primerov je še več.

V zahodni Evropi podobnih primerov prav tako ne manjka in so v glavnem še bolj znani kakot na vzhodu. Nekatera nacionalna hotenja so stara, druga pa novejša. Glavna so naslednja: eno najbolj znanih nacionalnih skupnosti predstavljajo Baski, ki so v Španiji in Franciji. V Španiji jih je daleč več, blizu 2 milijona 700 tisoč, v Franciji pa okrog 80 tisoč. Njihova skrajna organizacija je, kakor vemo, ETA, ki pomeni »Euskadi Ta Askatasuna«, se pravi »Za državo Baskov in svobodo«. Leta 1978 so Baski v Španiji dosegli pomembno zmago s tem, da jim je parlament priznal avtonomijo. Baskovščina je danes uradni jezik. Toda to še ne ustreza vsem zahtevam Baskov, ki terjajo še večjo samostojnost. V vsakem primeru pa se ETA zadnje čase oglašja bolj poredko. Daleč slabši pa je položaj Baskov v Franciji, kjer nimajo dobesedno nobenih pravic.

Katalonci: Franco jih je zatiral do skrajnosti. Leta 1979 je španski parlament sprejel tudi katalonsko avtonomijo, na temelju predhodnega plebiscita. Tudi katalonščina je danes uradni jezik. Katalonci so kar okrog 6 milijonov. Z osrednjimi ustanovami v Madridu se sproti dogovarjajo o novih olajšavah, ki naj bi pripeljale do resnične enakopravnosti. Pojavljajo se tudi težnje pod odcepitvi, vendar nimajo ekstremnih znamenj.

V Franciji je okrog 2 milijona Bretonci, ki živijo na zahodu. Narodna pripadnost je pri njih globoko zakoreninjena, čep-

rav nikoli niso imeli svoje države. Govorijo nekako keltščino, podobno tudi ilirščini. Gre jim za ustavno samostojnost znotraj Francije. Toda Francija jim tega ne da, s čimer potrjuje, da spada med takorekoč najbolj centralistične države v Evropi. Rahlo drugače je za Alžajci, ki so na ozemlju, zavoljo katerega so bili na naši celini že večkrat hudi (in tudi najdaljši) boji. Govore nekako alemansko narečje, ki pa ga Francija ni priznala nikoli. Alžajci se sicer imajo za Francoze (Franciji je Alžacija pripadla po prvi in drugi svetovni vojni), vendar zahtevajo svojo samostojno pokrajino. Glavno mesto je Strasburg, sedež pomembnih ustanov nove Evrope.

Zanimiv je primer Korzičanov, ki jih je kakih 200 tisoč, so pa izredno bojeviti in nepopustljivi. Za svoj otok zahtevajo še določeno avtonomijo (Francija jim je letos spomladi priznala, da so »narod«, kar je nemajhen dosežek), vendar si prizadevajo še za svoj parlament in vlado. FLNC je njihova takorekoč oborožena formacija. Simptomatično je, da je v noči, ko smo v Sloveniji razglašali suverenost, bilo na Korzi- ki nad 50 atentatov s požiganimi hišami, uničenimi vozili in podobno. Korzičani so po poreklu Italijani (iz tirenske obale), vendar to nima zveze z njihovim bojem za še stvarnejšo samostojnost.

Problem Južnih Tirolcev v Italiji nam je dobro znan; Italija jim je priznala dober del manjšinskih pravic, vrsto posebnih. Nekdanji dogovor De Gasperi - Gruber je še zmeraj temelj medsebojnih odnosov na Tirolskem. Tirolci govorijo svoj jezik (kajpak nemški) na šolah, v javnih uradih in na sodiščih, toda z doseženo stopnjo samostojnosti nekateri tamkajšnji dejavniki niso zadovoljni. Problem se je začel leta 1919, ko

je bil Južni Tirol priključen Italiji. Omeniti velja inčičo, da imajo Italijani pridržke v zvezi s priznavanjem Slovenije brčzas tudi v strahu, da bi morali takoj za tem privoliti v odcepitev južnega dela Tirolske.

Flamci in Valonci: to sta dva naroda, holandskega in francoskega porekla, ki sestavljata Belgijo skupaj z manjšo skupino Nemcev. Odnosi med tema dvema narodoma so, kakor ugotavljajo, gordijski vozeli belgijske politike. Ne gre za oborožene spopade, kar je zdaj značilno recimo za jugoslovanski prostor, marveč za takorekoč stalne »civilne« probleme, ki obremenjujejo sožitje. Država je pred petimi leti sprejela vrsto reform, s katerimi je še bolj poudarila značilnosti tako Flamcev, kakor Valoncev, toda s tem se ni ugodila ne enim ne drugim. Flamcev je 57 odstotkov, Valoncev pa okrog 40.

Zanesljivo najbolj znan pa je primer Severne Irske, kjer je že nekaj desetletij prava državljanska vojna. Protestanti želijo ostati pod Veliko Britanijo, katoliki pa zahtevajo samostojnost. Tako imenovana IRA, tajna oborožena formacija Severne Irske, odklanja vsak kompnormis. Propadli so tudi zadnji pogovori med Angleži in Severci, ki so bili pred tremi meseci. Na Severnem Irskem je vroče pravzaprav že nekaj stoletij, odkar je Cromwell pričel izvajati najbolj grobo represijo. Problem takime-novane »Home rule« je še zmeraj odprt.

Problemov je potemtakem na pretek. Narodnost si utira pot kot pojem, kot življenje in kot čedalje bolj pomemben civilizacijski izraz. V Evropi je že tako, da ima domala vsaka država svoje tovrstne probleme. Nesporo pa je, kakor zmeraj bolj ugotavljajo sociologi, da je problemov manj in da lajo akutni tam, kjer so gospodarske razmere boljše. Skorajda izginja na primer problem odnosov med Finci in Švedi, ki svojčas niso bili prav nič prijateljski. V Evropi pa začenja postajati ključno vprašanje, kako bodo njene ustanove (na primer KVSE) pričele prevzemati politično identiteto in kako ter koliko bodo sposobne konstruktivno posegati tudi v narodnostne probleme.

MIRO KOCJAN

Italijanska manjšina odločno proti nasilju in uporabi orožja

KOPER — Vodstvo nove osrednje organizacije italijanske narodnostne skupnosti v Sloveniji in na Hrvaškem oziroma člani njenega izvršnega odbora so v posebnem sporočilu javnosti zapisali svojo polno solidarnost s prebivalci Hrvaške, ki so v teh dneh žrtve krvavih oboroženih spopadov. Hkrati so tudi pozvali vso mednarodno skupnost, naj takoj in z vsemi razpoložljivimi pravnimi in demokratičnimi sredstvi posreduje za prekinitev ognja. Vsako nasprotje — je prebrati v sporočilu — gre reševati na miren način, s pogajanjem in ne z uporabo orožja.

Vodstvo Unije Italijanov oziroma njenega najvišjega izvršnega telesa poziva dalje lokalne oblasti in tudi Republiko Italijo, naj se zavzamejo za italijansko skupnost, ki živi v slavonski vasi Ploštine, v občini Pakrac, ki je v središču vojnega dogajanja.

Sicer pa so v italijanskih narodnostnih vrstah kljub političnemu času izredno delavni. Predsednik izvršnega odbora Unije Maurizio Tremul se je v petek v Miljah sestal z delegacijo beneške občine, vodil jo je županov namestnik Olivieri. V Benetkah je namreč začelo delovati prvo uradno predstavništvo italijanske skupnosti iz Slovenije in Hrvaške. Na miljskem sestanku sta se delegaciji pogovarjali tudi o sodelovanju kadrov pri solanju za podjetništvo in kulturo, pri čemer naj bi sodelovala tudi beneška Univerza. Že v septembru se bo tako pet pripadnikov italijanske skupnosti v Benetkah vključilo v izobraževalni program za ribiče.

Dan pred srečanjem v Miljah pa sta se v Kopru sestala predsednik Maurizio Tremul in Roberto Treu, odgovoren za mednarodno sodelovanje pri sindikalni organizaciji CGIL za Furlanijo-Juljsko krajino. Govorila sta o vrsti aktivnosti, vezanih na položaj narodnostnih manjšin oziroma

njihovih posebnih pravic. Zaradi jugoslovanske krize sta sogovornika poudarila potrebo po takojšnji in konkretni podpori italijanske vlade italijanski manjšini.

V sporočilu o koprskem srečanju pa je zapisana tudi potreba po izredni pomoči vlade v Rimu slovenski manjšini v Italiji, ki prav tako občuti hude težave matične domovine.

Maurizio Tremul in Roberto Treu sta se dogovorila tudi o srečanju vseh sindikalnih organizacij v Furlaniji-Juljski krajini, Sloveniji in Hrvaški, skupaj s predstavniki narodnostnih manjšin. To naj bi bilo že v septembru, govorili pa naj bi o problematiki informiranja, kulture in javne uprave, področij torej, ki so za zaščito in razvoj manjšin izredno pomembna.

Istega dne pa so se v prostorih deželne svete Furlanije-Juljske krajine srečali delegacija krščanskih demokratov v prostoru (vodil jo je tajnik Bruno Longo s sodelavci), predsednik obalno kraškega odbora slovenskih krščanskih demokratov Ivo Bevk in predsednik izvršnega odbora Unije Italijanov Maurizio Tremul s sodelavcem Claudiom Geisso. Govorili so o problematiki italijanske narodnostne skupnosti v luči težkih jugoslovanskih razmer in se posebej ustavili pri ustreznih pravno institucionalnih možnostih zagotovitve enotnosti manjšine v Sloveniji in na Hrvaškem, seveda ob spoštovanju njune samostojnosti.

Znova se bodo sešli že prihodnji tork v Kopru, strinjali pa so se še s pripravo razprave o manjšinski problematiki v obsejnem prostoru, ki naj bi jo prihodnji mesec organizirali slovenski krščanski demokrati.

MIRJAM MUŽENIČ

Letovišča v naši deželi natrpana z letoviščarji

TRST — Prva avgustovska sobota se kje iztekla v znamenju oblačnega neba in velikega prometa po vsej Furlaniji-Juljski krajini, zlasti še na avtocestah, čeprav je na njih krožilo manj avtomobilov kot lani v tem času. V glavnih letoviščih, kot so Gradež, Lignano, Forni di Sopra, Ravascletto in Trbiž, je vse zasedeno, med drugim tudi zaradi razmer v Jugoslaviji, ki so mnoge turiste odvrnile od Istre in Dalmacije; samo v Lignanu so našli več kot 100.000 letoviščarjev in to kljub občutnemu osipu turističnega pritoka iz Nemčije. Posledice dramatičnih razmer na jugoslovanskih tleh so razvidne tudi iz podatkov italijan-

ske obmejne policije o prestopih meje v tržaški pokrajini: v vsem juliju je bilo komaj nekaj prek 1,3 milijona prehodov, se pravi dobrih 70 odstotkov manj kakor julija lani. Pa tudi včeraj, ko je bil čezmejni promet nekoliko živahnejši, so bili med potniki pretežno jugoslovanski državljani iz obmejnega pasu.

Prometnih zastojev je bilo v deželi malo in še ti so bili samo na avstrijski meji: na vstop v Avstrijo je pri Ukvah čakala dvokilometrski kolona avtomobilistov in pri Kokovem kilometrska, medtem ko v obratni smeri ni bilo težko kljub temu, da je bil promet dokaj gost.

Mladinci SSK so na obisku pri Kataloncih

TRST — Delegacija Mladinske sekcije SSK, v kateri so Marjana Opelt, Peter Rustja in Marjan Breclj, se mudi na petdnevem seminarju mladih Kataloncev v gorski pirenejski vasi Planols (120 km od Barcelone). Seminar je namenjen mladim članom stranke Convergencia Democratica de Catalunya — četrte največje stranke v Španiji in vladajoče stranke z absolutno večino v Kataloniji — in drugim predstavnikom evropskih manjšin. Tema seminarja je vloga narodnih manjšin v novem svetovnem redu. Predstavniki SSK imajo tako priložnost, da seznajajo prisotne s stanjem slovenske manjšine v Italiji in spregovorijo tudi o razvoju dogodkov v Sloveniji ter sploh o jugoslovanski krizi. Mladi Katalonci so med vojno v Sloveniji priredili v Barceloni solidarnostno manifestacijo v podporo slovenski neodvisnosti. Na seminarju so prisotne vidne katalonske politične osebnosti, med njimi glavar Katalonije Jordi Pujol, evropski poslanec Charles Gasolier in generalni tajnik katalonske stranke Miquel Roca, ki zelo dobro pozna slovensko problematiko in je izrazil vso podporo slovenskemu narodu.

Praznik ljudskih godcev v Motovunu

Hrvaško pretresajo težki dogodki, a v Motovunu so se kljub temu odločili, da mora praznik ljudskih godcev zaživeti kot že v preteklih letih. Tako bodo danes od 19. ure dalje na trgu pred cerkvijo stopili na oder godci iz vse Istre, predvsem guncarji, saj je glavni junak spet bajns, mali istrski kontrabas na dve truni, ob njem pa se bodo seveda pojavljale violine, klarineti, harmonike, z njimi seveda godci, Slovenci, Hrvati in Italijani, saj glasba govori vse jezike in ne priznava meja.

Kongres o "narodnih skupnostih v Evropi"

CELOVEC — Koroška prireja letos že drugič mednarodni kongres "Narodne skupnosti v Evropi - Svoboda v mnogovrstnosti", ki bo 23. in 24. oktobra v Železni Kapli. Ena osrednjih tem bo ponovna predstavitev in razprava o modelu avtonomnega zastopstva slovenske narodnostne skupnosti na javnopravni osnovi, ki ga je izdelal univ. prof. dr. Peter Pernthaler. "Pernthalerjev model" so slovenski in koroški javnosti prvič predstavili v okviru Koroških kulturnih dnevov decembra lani in je bil že tedaj deležen številnih kritičnih pripomb pa tudi odklonilnih stališč.

Na kongresu bo govor tudi o vprašanih sodelovanja narodnih skupnosti v zakonodaji in upravi ter o modelih vključevanja članov narodnih skupnosti v politične stranke večinskega naroda. Slovensko narodnostno skupnost na Koroškem bodo na kongresu zastopali kot referenti tajnik ZSO dr. Marjan Sturm, podpredsednik in tajnik NSKS dr. Pavel Apovnik in mag. Marjan Pipp ter predstavnik Delovne skupnosti "Avstrijske narodnosti v SPO" Tomaž Ogris.

V Ogleju zasedanje o "Sredozemlju miru"

OGLEJ — Zgodovinski in aktualni odnosi monoteističnih ver nasproti človekovim pravicam in pojmovanju harmoničnega sožitja v pluralistični stvarnosti; perspektiva evropske enotnosti glede na odnose med manjšinskimi in nacionalnimi kulturami in glede na usmeritev v pluralizem ter integracijo; perspektive za kulturno promocijo miru v Evropi in v Sredozemlju kot temeljnega vidika v dialogu Sever-Jug; to so osnovne teme mednarodnega zasedanja, ki ga bo priredila jutri v Ogleju permanentna sredozemska konferenca za mednarodno sodelovanje "Copenmci" iz Trsta pod geslom "Nova Evropa in Sredozemlje: pluralizem kot razčlenjenost enotnosti".

Na zasedanju, ki se bo odvijalo pred vnovičnimi bližnjimi sestanki KVSE in Heksagonale ter bo sovpadlo z nevarnim razraščanjem nasilja na jugoslovanskih tleh, bodo skušali dognati, kakšno vlogo naj odigra Sredozemlje v prizadevanjih za mednarodno pomiritev. Skratka, Sredozemlje bodo obravnavali kot območje miru in sodelovanja, ne pa kot območje napetosti. Od tod tudi sklep, da izide z zasedanja program o Skladu za mir.

Podprimo našo matico

500.000, Lilijana in Rado Kravanja 100.000.

SKUPNO IV. SEZNAM: 2.150.000 lir.
PREJŠNJI SALDO: 13.267.400 lir.
SKUPAJ ZBRANA SREDSTVA: 15.417.400 lir.

KMEČKA BANKA GORICA: Vasil Korošec 50.000, Ivan Bratina 1.000.000, N.N. 100.000, Pierina Komavli 100.000; nabirka ob priliki prireditve rajonske skupnosti Pevma, Štmaver, Oslavje 900.000; Cirila Leban 100.000, Maria Devinar in Silvan Bensa 200.000, Avgust Lenardič 100.000, kolektiv Robo in Metal Trading 1.100.000; prispevki, zbrani na Katoliškem glasu: Zbor Rupa-Peč 300.000, prisotni na srečanju v organizaciji zbora Rupa-Peč 894.000, Ermenegild in F. Podveršič 250.000, Marija Lavrenčič 100.000, Marjeta in Lenart Kosič 150.000, družina Vetrih-Brešan 50.000.

SKUPNO IV. SEZNAM: 5.394.000 lir.
PREJŠNJI SALDO: 42.957.945 lir.
SKUPAJ ZBRANA SREDSTVA: 48.351.945 lir.

HRANILNICA IN POSOJILNICA SOVODNJE: Peter Tomšič 200.000.

PREJŠNJI SALDO: 4.080.000 lir.
SKUPAJ ZBRANA SREDSTVA: 4.280.000 lir.

HRANILNICA IN POSOJILNICA DOBERDOB: Dario Leghissa 100.000, Gergolet-Radetič 100.000, Aldo Jarc 50.000, N.N. 80.000, N.N. 50.000, N.N. 200.000.

SKUPAJ IV. SEZNAM: 580.000 lir.
PREJŠNJI SALDO: 1.970.000 lir.
SKUPAJ ZBRANA SREDSTVA: 2.550.000 lir.

CASSA DI RISPARMIO - GORIŠKA HRANILNICA: Anton Gerčič 100.000.

PREJŠNJI SALDO: 2.000.000 lir.
SKUPAJ ZBRANA SREDSTVA: 2.100.000 lir.

SKUPNO ZBRANA SREDSTVA NA VSEH TEKOČIH RAČUNIH: 170.665.439 lir.

V sodelovanju s slovenskimi denarnimi zavodi v Italiji in tremi deželnimi bankami se akcija POMOČ SLOVENIJI '91 seveda še nadaljuje.

Tekoči računi pri slovenskih denarnih zavodih:

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA (Sedež Trst, Agencija Domjo, Agencija Rojan) — 01.6560/54

HRANILNICA IN POSOJILNICA OPČINE — 9626

HRANILNICA IN POSOJILNICA NABREŽINA (Sedež Nabrežina, Filiala Sesljan) — 65283-1

KMEČKA BANKA GORICA (Sedež Gorica, Filiala Krmin) — 61001

HRANILNICA IN POSOJILNICA DOBERDOB — 1720

HRANILNICA IN POSOJILNICA SOVODNJE — 23/7

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA - Filiala Čedad — 02.200/89

Dodatne številke tekočih računov:

CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE — 42568/5

CASSA DI RISPARMIO DI GORIZIA — 13160/1

BANCA POPOLARE UDINESE — 6986

Solidarnostni odbor Slovencev v Italiji, pobudnik zgoraj navedene nabiralne akcije, ima svoj sedež v prostorih SKGZ in odgovarja v jutranjih urah na tel. št. 368-094, fax 368-158.

Priprave na praznovanje občinskega praznika v Sežani

Okvirni program praznovanja "28. avgusta", to je sežanskega občinskega praznika, je že pripravljen. Vendar pa imajo tako krajevne skupnosti kakor društva še do ponedeljka, 12. avgusta, možnost, da sporočijo svoje aktivnosti in dejavnosti, ki jih nameravajo organizirati v počastitev praznika občine Sežana. Osrednje prireditve se bodo odvijale od petka, 30. avgusta, pa vse do nedelje, 1. septembra. V teh dneh bo potekal tudi tradicionalni kraški sejem v Sežani, ki je vsako leto zelo množično obiskan. Obrtniki in vsi ostali imajo priložnost, da svojo udeležbo sporočijo pripravljalnemu odboru in s svojimi izdelki in ponudbo prispevajo k čimbolj pestremu dogajanju na sežanskem sejmišču.

Sicer pa se bodo praznovanja pričela že teden dni prej. Tako na primer bo že v nedeljo, 25. avgusta, na vrtu restavracije Adria potekalo že šesto tradicionalno srečanje harmonikarjev Primorske. Udeležili se ga bodo lahko godci na diatonično harmoniko z obeh strani meje. Organizator KUD Pepca Čehovin Tatjana in sežanska ZKO

sta pripravila popestritev tradicionalnega srečanja godcev. Tako načrtujejo, da bi se predstavila tudi Aleksandra Mignacca, ki je svetovna mladinska prvakinja na diatonični harmoniki, pa tudi mladi godci iz zamejstva in ansamblu. Tričlanska strokovna komisija bo izbrala najboljše in podelila bogate nagrade.

Prijave sprejema ZKO Sežana, Partizanska cesta št. 15 (tel. 067-73736) ali uro pred pričetkom tekmovanja.

Na predvečer občinskega praznika, v torek, 27. avgusta, bodo v Vili Mariji v Senožečah priredili violinski recital enega izmed vodilnih slovenskih violinistov, profesorja violine in koncertnega mojstra Roka Klopčiča. Ob tej priložnosti bodo odprli tudi razstavo likovnih del akademškega slikarja Sama Kovača iz Ljubljane. Slikar se bo predstavil s deli znanstvene fantastike in s krajinami z žensko figuraliko.

V kulturnem domu Srečka Kosovega v Sežani pa bodo 28. avgusta odprli razstavo akademске

ga slikarja Klavdija Tutte iz Nove Gorice. Konec avgusta in prvi septembrski dan bo v Sežani živahno. Tako bodo v petek, 30. avgusta, odprli že dalj časa pričakovano tržnico. Ob 14. uri se bodo zbrali birgadirji-veterani koprsko goriske brigade. Ob 18. uri se bo na sejmišču pričel rock koncert, na katerem bo sodelovalo deset najboljših skupin iz Slovenije in iz zamejstva.

V soboto, 31. avgusta, se bo ob 9. uri pričel kraški sejem na sejmišču, ki se bo nadaljeval še naslednji dan. Ob 10. uri bo slavnostna seja občinske skupščine, ob 16. uri se bo pričel koncert godbe na pihala iz Divače pod vodstvom dirigenta Darija Pobega. Ob 18. uri bo zanimiv skeat show, ob 19.30 se bo predstavila plesna šola Urška, zvečer pa bo za zabavo in ples poskrbel ansambel Kalifornija. V program se bo vključila tudi kmetijska zadruha Vinakras s pestro ponudbo kraških vin, predvsem terana.

V nedeljo, 1. septembra, bodo glavno atrakcijo predstavljali old taimarji. Sprevod bo po Partizanski cesti krenil ob 14. uri. Po srečlovu bo 60

minut namenjenih domačim fraitonicaricam (ob 17. uri), zatem bo s svojim programom nastopil Moped show, zvečer pa bo ples z ansamblom Venera.

Odbor ima prijavljenih tudi nekaj športnih prireditev. Tako bo 25. avgusta ob 14. uri turnir v mralem nogometu za memorial Jožeta Benčiča v Kravem potoku. Od 29.8. do 31.8. bo potekal mladinski rokometni turnir v Hrpeljah, 31.8. pa bo v Sežani košarkarski turnir za fante Kraškega zidarja. Pridni so tudi člani lovske družine Senožeče, ki marljivo gradijo svojo lovsko koč v Dolnji vasi in jo nameravajo ob letošnjem prazniku sežanske občine predati v uporabo.

Poleg tega bo sežanski župan Ivan Vodopivec sprejel najboljše učence in športnike ter občane, ki živijo izven občine Sežana. Od 5. do 9. septembra bo potekala srednjeevropska literarna prireditev Vilenica '91.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

Tržaški škof msgr. Lorenzo Bellomi o vrsti aktualnih vprašanj, od enciklike do stanja onkraj meje

»Demokracija, solidarnost, strpnost...«

Jugoslavija: »Sem za priznanje avtonomij na najvišji ravni« — Slovenci v F-JK: »Stvari se premikajo«

Tržaški škof msgr. Lorenzo Bellomi

Tržaški škof msgr. Lorenzo Bellomi je dobro poznana ugledna in vplivna osebnost tudi v naši narodnosti skupnosti. V primerjavi s svojim ne preveč priljubljenim predhodnikom je v očeh naših ljudi ponovno prevzel vlogo dušnega pastirja, ki svoje poslanstvo uresničuje na tem mešanem ozemlju, kjer se prepleta več kultur, predvsem pa na ozemlju, kjer prihajajo do izraza razni konflikti nacionalistične narave, ki nikakor ne koristijo splošnim interesom tega področja. Nasprotno, v zelo veliki meri mu tudi škodujejo. Gre sicer za problem, s katerim se naše mesto ubada že od povojnih let. V tej situaciji so tudi, na srečo, ljudje, ki jih ni malo na strani strpnega "drugega Trsta", ki želijo ta trenja ublažiti in jih s svojim delom in naporu spremeniti v tvorno sožitje med skupnostima. Med temi je gotovo msgr. Bellomi.

Izhajajoč iz zadnje papeževe enciklike Centesimus Annus, ki med drugim obravnava vlogo človeka v družbi in torej odnose med ljudmi ter neposredno med tu živčima narodoma, smo msgr. Bellomiju, ob sodelovanju njegovega kanclerja gospoda Zupančiča, obenem dinamičnega in priljubljenega barkovljanskega župnika, zastavili nekaj aktualnih vprašanj, na katera je rade volje odgovoril in z njimi v bistvu izrazil željo, da bi se ne samo v duhu zadnje enciklike, ampak tudi splošne katoliške doktrine to vzdruženje pomirilo v dobrobit obeh narodnosti in torej celotne tukajšnje skupnosti.

Msgr. Bellomi, smo sredi poletja, ko si mnogi, čeprav, na žalost, ne vsi, lahko privoščijo nekaj dni prostosti in počitka, pri morju ali v planinah, da si tako pridobijo nove energije in nato nadaljujejo svoje delo v civilni družbi. Prav problem dela je eno glavnih vprašanj v papeževi encikliki. Katera je po Vašem mnenju najvažnejša misel tega važnega dokumenta, s katerim se Cerkev obrača na družbo?

»Kar je osnova in kar predstavlja vodilno nit v encikliki Centesimus annus je korektno pojmovanje človekove osebnosti in njegove enotne vrednote. Človek ima važnejšo vlogo od Države in je važnejši od tržišča, zato ker ga je ustvaril Bog po svoji sliki in podobi. Etika vsake družbene stvarnosti se mora meriti na tem osnovnem pravilu: ves človek in vsi ljudje. Rešitve, ki postavljajo osebo pred vrsto socialnih odnosov, izničujejo subjektivnost posameznika kot tudi družbe; tako zmanjka svoboda, individualni interes je močno kompromitiran, politika postaja kot neka vrsta "sekularne religije", ki si dela utvaro, da bo zgradila paradiž na tem svetu.

Papež odločno poudarja, da je glavna in osnovna napaka antropološkega značaja; gre torej za zgrešeno idejo o človeku, o njegovem dostojanstvu in o njegovih osnovnih pravicah: to je sukus dokumenta, s katerim se proslavlja sto let enciklike Rerum Novarum.

Kljub vsem lepim besedam, vsebinsko tudi zelo pomenljivim, kot so na primer demokracija, padec komunizma in realnega socializma, smo pred številnimi težavami glede integracije Evrope, za ustvaritev velikega "naroda" brez notranjih razdorov. Katera je v tej optiki vloga katoličana?

»Večkulturna, večverska in večrasna Evropa je negotova glede svoje usode, ker se razlogi enotnosti spoprijemajo z vztrajnimi faktorji razkola, zaprtosti in odklonitev. Katolicizem je lahko faktor enotnosti vsaj na dveh ravneh: na nivoju idej, glede "kakšne" enotnosti je treba načrtovati in glede metode, oziroma "kako" je do tega potrebno priti. Evangeljska poslanica vsebuje ljubezen in univerzalizem; in za odnose med narodi ponuja svobodo, spoštovanje in solidarnost. Jasno je, da krščanska tradicija kroži v krvi evropskega človeka: danes mora postati skupna zavest, sprejemljiva kultura, rast v humanosti, civilnost moralnih vrednot; in vse to predstavlja specifičen doprinos katoličana za izgradnjo »skupne evropske hiše.«

Komunizem je padel, kapitalistične teorije pa se istočasno malo krhajo? Kako se vsi ti problemi obravnavajo v encikliki?

»Enciklika jemlje na znanje propad "realnega socializma" in obenem ponovno poudarja pozitivnost avtentične teologije celovite osvoboditve človeka. In zaradi tega se sprašuje, ali je odgovor na vpraša-

nja človeka v kapitalizmu kot takem. Če se kapitalizem pojmuje kot ekonomski sistem, ki pripoznava vlogo podjetja, tržišča, zasebne lastnine in odgovornosti, ki sodijo zraven, za produktivna sredstva in proste človekove kreativnosti v gospodarskem sektorju, je odgovor gotovo pozitiven, čeprav bi bilo primernejše govoriti o "podjetniški ekonomiji" ali o "tržni ekonomiji" ali naravnost o "prosti ekonomiji".

Če pa kot kapitalizem pojmuje mo sistem, v katerem svoboda na gospodarskem področju ni uokvirjena v trden političen kontekst, ki naj jo postavi v službo človekove integralne svobode in jo obravnava kot posebno dimenzijo te svobode, katere center je etične in verske narave, tedaj je naš odgovor odločno negativen.

Katera bi morala biti po Vašem mnenju naloga vsakogar v tej vedno bolj sebični družbi, kjer vsakdo goji svoj vrtiček in kjer manjka solidarnost? Se Vam ne zdi, da skoraj nihče ne želi menjati ničesar, ker vsakdo brani svoje tudi majhne interese?

»Individualistična kultura preži vedno za vogalom in kot kaže, se skuša razširiti v oblikah zelo velikega suhoparnega egoizma. Razpoložljivost materialnih dobrin naredi tudi človeka materialista, trdega in neobčutljivega, kot je materija. Na tem nivoju mora priti prva reakcija predvsem z osebne strani. Od sistema ni mogoče zahtevati, da bi ne bil produktiven; v najvišji možni obliki pa je od njega treba zahtevati, da se raje zavzema za kvaliteto kot pa za kvantiteto. Potrebno pa je, da si mora posameznik prevzeti odgovornost, da se zoperstavi temu suženjstvu in da ga prelomi. Potrebno je vnesti in razvijati mentaliteto o koristnem izkoriščanju dobrin, spoštovanju dobrin, ki nam jih

nudi narava in da se zadovoljimo s tem, kar nam je potrebno in da zavrnemo tisto, ki nam je odvečno.

Ali ima Cerkev recept, da razreši te probleme?

»Cerkev nima modelov, ki bi jih lahko predlagala. Ponuja kot neobhodno potrebno idealno usmeritev lastne socialne doktrine, ki pripoznava pozitivnost tržišča in podjetja, obenem pa poudarja, da mora biti vse usmerjeno v dobrobit vseh nas.

Potem ko sta bili ovrženi kultura in praksa totalitarizma, Cerkev spodbuja sistem demokracije, ker zagotavlja participacijo prebivalstva pri političnih izbirah in zagotavlja prebivalcem možnost, da izvolijo svoje predstavnike, kot da jih nato nadzorujejo, kot tudi, da jih na miren način, kjer je to potrebno, zamenjajo.

Slovenska narodnostna skupnost in njene še neizpolnjene pravice. Cerkev Furlanije-Juljske krajine in tudi Vi osebno, je zavzela zelo jasno stališče za pravično priznanje teh pravic. V zadnjem času pa je manjšina pred novimi zaostritvami raznih političnih sil glede njenih pričakovanj. Kako ocenjujete sedanje stanje na tem področju?

»Glede slovenske manjšine v naši deželi sem mnenja, da napredujemo po poti razumevanja do njenih pravic in z voljo, da se ji te pravice zagotovijo. To pa ne poteka po ravni poti, niti po poteh, ki bi bile brez ovir. Med nami obstajajo strahovi in zaprtosti, ki izvirajo iz zgodovinske preteklosti in tvegajo, da nas bodo izolirali v absurdno situacijo "zadnjega v vrsti", če že ne, tudi to se lahko zgodi, da nas bodo izključili iz procesa, ki je v teku o evropski integraciji in svetovne odprtosti.

Ob koncu še vprašanje, ki ga Vam neradi zastavljam. Gre za vprašanje, ki nas vseh žalosti. V mislih imamo dramatični položaj v Jugoslaviji. Kaj mislite o vsem tem kar se dogaja onkraj meje? In kaj si glede rešitve tega vprašanja želite?

»Jugoslavija je v kleščah drame, v katerih se prepletajo zahteve raznih narodnosti in katere zaključki so nepredvidljivi.

Jaz sem povsem prepričan, da gre rešitev teh problemov preko priznanja avtonomij na najvišji možni ravni. Želja vsake osebe, ki z ljubeznijo do sočloveka gleda na te dogodke, nima sploh potrebe, da bi jo formulirali: takoj naj se preneha ta vojna in nasilje, stopiti je treba na pot dialoga, pogajanj in medsebojnega priznanja različnih etnij in njihovih pravic in naj se doseže mirno in konstruktivno sožitje.

ALEKSANDER SIRK

Oktober bo popis prebivalstva

Kako s rabo slovenščine pri izpolnjevanju pol?

Po desetih letih bo letos ponovno splošno ljudsko štetje, ki se bo odvijalo od 11. oktobra do 9. novembra. Slo bo za 13. splošni popis prebivalstva in stanovanj, istočasno pa bo izveden tudi 7. splošni popis industrije in storitev. Za zbiranje podatkov o prebivalstvu, stanovanjih, industrijskih dejavnostih in raznih storitvenih objektih so zadolžene posamezne občinske uprave.

V tem smislu so tudi občinske uprave v tržaški pokrajini razpisale javno selekcijo za popisovalce in objasnile način, kako bo popisovanje potekalo.

Občina Trst je tako že pred časom naznanila, da bo poslala vsem družinam in podjetjem posebno polo za zbiranje vseh podatkov, ki so potrebni tudi za programiranje gospodarskih dejavnosti in za reševanje socialnih vprašanj. Občina Trst bo za to delo "najela" 300 popisovalcev, ki bodo najprej razdelili pole in jih pozneje tudi dvignili po domovih in sedežih podjetij.

Tržaška občinska uprava je za popisovalce že razpisala izbirni natečaj in navedla osnovne pogoje. Popisovalci morajo izpolniti 18. leto starosti, imeti morajo tudi diplomovno ali srednjo šolo in biti fizično sposobni za takšno delo. Prošnje lahko zainteresenti oddajo do sobote, 10. avgusta na občinskem uradu za statistiko na Trgu Granatieri št. 2 in sicer v drugem nadstropju tamkajšnje občinske palače. Kandidati bodo morali obiskovati štiridnevni tečaj in ob zaključku le tega položiti izpit.

Seveda se bodo tudi tokrat zastavila nekatera za Slovence pomembna vprašanja. Gre za problem rabe slovenščine in za to, če bodo lahko občani odgovarjali na vprašanja po slovensko. Nekatere okoliške občine so za to že poskrbele. Objavili smo na primer razpis natečaja Občine Dolina, kjer se od popisovalcev zahteva znanje slovenščine. Jasno pa je, da si tržaška občinska uprava s tem ne dela problemov, kot si jih ne bo delala niti s popisnimi polami, saj o tem vprašanju v razpisu ni niti besedice. Kljub temu pa imajo Slovenci pravno pravico do tega, da odgovarjamo v lastnem jeziku in to tudi tisti Slovenci, ki živijo v tržaški občini. Očitno gre namreč za diskriminacijo, da bodo imeli Slovenci v okoliških občinah možnost, da imajo slovenskega sogovornika, v Trstu pa te možnosti ne bo, oziroma prepovedana bo borbi posameznikov, kar je seveda absurdno. To namreč v bistvu pomeni, da upravne oblasti tolmačijo občinske meje kot jezikovne in narodnostne meje znotraj iste pokrajine, kjer je dokazano, da živijo Slovenci, in to povsod. To pomeni, da oblasti priznavajo svojim občanom različne pravice, oziroma velikemu delu teh občanov pravice jemljejo.

Kako se je v sadnjem šestmesečju gibala statistična krivulja v občinah Zgonik, Repentabor in Devin-Nabrežina

Skrajno omejena demografska gibanja

OBČINA ZGONIK					OBČINA REPENTABOR					OBČINA DEVIN—NABREŽINA				
Mesec	rojeni	mrtvi	priseljani	izseljeni	Mesec	rojeni	mrtvi	priseljani	izseljeni	Mesec	rojeni	mrtvi	priseljani	izseljeni
Januar	2	1	0	3	Januar	1	0	2	0	Januar	7	14	24	15
Februar	0	0	5	5	Februar	0	0	2	3	Februar	4	11	46	13
Marec	2	2	19	5	Marec	1	0	1	3	Marec	3	18	26	19
April	1	1	3	11	April	1	1	3	8	April	4	8	30	12
Maj	0	1	13	8	Maj	2	1	9	1	Maj	5	9	37	14
Junij	1	2	3	6	Junij	0	0	2	1	Junij	6	10	24	16
SKUPNO	6	7	43	38	SKUPNO	5	2	19	16	SKUPNO	29	70	187	89
Število občanov 1. julija letos: 2.208					Število občanov 1. julija letos: 861					Število občanov 1. julija letos: 8.500				

Kaže, da je občina Zgonik, vsaj kar se tiče sprememb v številu prebivalcev, med najstabilnejši v naši pokrajini. Prvega julija letos je štela zgoniška občina 2.208 prebivalcev, 1. januarja t.l. pa 2.204 prebivalcev. Zanimiv je podatek, da je ob popisu prebivalstva pred desetimi leti, to se pravi leta 1981, zgoniška občina štela 2.085 prebivalcev. Desetletni pozitivni saldo torej znese kar 123 enot. V tem obdobju se je torej prebivalstvo občine povečalo približno za 6 odstotkov. Na zgoniškem anagrafskem uradu so nas opozorili, da je ta pozitivni trend predvsem rezultat priseljevanja v občino, ob tem ne gre spregledati dejstva, da na območju občine živi kar nekaj družin kara-

binjerjev, finančnih stražnikov ter častnikov in podčastnikov vojske, ki se zaradi svojega poklica večkrat selijo. Ta podatek potrjujejo tudi statistike iz prve polovice tega leta, ko se je rodilo šest novih občanov, sedem jih je umrlo, 33 ljudi pa se je preselilo v občino, medtem ko se je izselilo kar 38 občanov. Tudi v zgoniški občini so ženske, sicer za malo, v večini: občanek je namreč 1.109, medtem ko je moških 1.099.

Geografsko najmanjša občina tržaške pokrajine je Repentabor. To velja tudi kar se tiče prebivalstva. V repentabski občini je 1. julija letos živelo 861 ljudi, 1. januarja letos pa 855. Junija leta 1982 je občina štela

839 prebivalcev. V devetih letih se je torej prebivalstvo občine povečalo za borih 2,6 odstotka. Razveseljiv je podatek, da se je v prvi polovici letošnjega leta v občini rodilo šest otrok, medtem ko sta umrla samo dva vaščana.

Med slovenskimi »zgodovinskimi« občinami je nesporno narodnostno najbolj ogrožena prav občina Devin-Nabrežina. Žal ne razpolagamo s podatki, iz katerih bi bila razvidna narodna sestava prebivalstva. Vsekakor pa so podatki, s katerimi razpolagamo, nedvomno zanimivi. Prvega junija letos je v občini živelo 8.500 prebivalcev, od tega je bilo 4.188 moških (49,3 odstotka) in 4.312 žensk (50,7 odstotka). Na dan 1. januarja le-

tos pa je devinsko-nabrežinska občina štela 8.443 prebivalcev, pred petimi leti (1. januarja 1986) je v občini bivalo 8.199 ljudi, razvidno kot pred desetimi leti na dan 31. decembra 1981. V petih letih se je torej prebivalstvo povečalo za 244 enot, v tem obdobju torej beležimo 3-odstotni porast prebivalstva. To gre verjetno pripisati dejstvu, da je leta 1985 vstopil v veljavo novi občinski regulacijski načrt. Bralce velja opozoriti, da s temi podatki obravnavamo samo prebivalce s stalnim bivališčem v občini, medtem ko ne pridejo v poštev lastniki, ali prebivalci hiš s stalnim bivališčem v drugih občinah, teh pa verjetno ni ravno malo. (w)

Včeraj na sedežu Občine Župan Richetti in sindikati o novem statutu

Včeraj je bilo na sedežu tržaške občinske uprave srečanje med županom Richettijem in sindikalnimi predstavniki. Sindikalne organizacije so zastopali Mauri in Sossi za CGIL, Kakovich, Batini in Gobbo za CISL ter Fuligno in Vindigni za UIL. Predmet pogovora je bil občinski statut.

Glede na dejstvo, da je bila odobritev novega občinskega statuta "odložena" na poznejši čas, točneje na obdobje, ko se bo obnovila jesenska dejavnost občinske skupščine, so sindikalni predstavniki poudarili nujnost, da je potrebno v statut vnesti nekatere spremembe, izhajajoč iz ugotovitev, da nekatere potrebe niso bile v celoti uresničene v osnutku statuta, ki sta ga pripravila posebna svetovalska komisija in občinski odbor.

Glede teh vprašanj je župan ponovil razpoložljivost in pozornost glede nekaterih problemov in pri tem pripomnil, da garancija o polni vpletenosti sindikatov v različnih fazah upravnega življenja, ne sme kompromitirati tistih karakteristik večjega naglega ukrepanja in funkcionalnosti "odgovorov" na vprašanja prebivalstva. Ti cilji, dodaja župan Richetti, so eno glavnih vodil zakona štev. 142, in torej občinskega statuta.

Župan Richetti je poleg tega povabil sindikalne predstavnike, da svoja stališča v podrobnostih posredujejo pristojni komisiji za statut, ki se bo morala ponovno sestati, verjetno konec tega meseca ali pa na začetku prihodnjega, da bi svoj osnutek dokončno pripravila in ga nato dala v razpravo občinskemu svetu.

Objavljen predlog gozdne uprave za devinsko-nabrežinsko občino Stekel je postopek revizije hidrogeološke vinkulacije

Od 1. julija je na devinsko-nabrežinskem županstvu javnosti na ogled predlog revizije področij, ki so v tej občini podvržena hidrogeološki vinkulaciji. Predlog je izdelalo Okrajno gozdno nadzorništvo iz Trsta, podpisal pa ga je njegov ravnatelj arh. Roberto Barocchi. Predlog bo javnosti na ogled vsega 90 dni, se pravi do konca septembra, dotlej pa ima vsakdo, ki to želi, možnost, da vloži pri občinskem tajništvu ugovore proti njemu. Ugovori bodo potem razobešeni na občinski oglasni deski za nadaljnje obdobje 90 dni in kdor bo želel, bo v tem roku lahko vložil protiugovore proti njim. Predlog z morebitnimi ugovori in protiugovori bo naposled romal na Deželno gozdno ravnateljstvo za dokončno odobritev.

Kaj je hidrogeološka vinkulacija in, še prej, da hidrogeološka vinkulacija sploh obstaja, navadni zemljani navadno zvemo, ko nameravamo kaj zgraditi. Na področjih, ki so podvržena tej omejitvi, je namreč potrebno za vsak gradbeni poseg doseči dovoljenje pristojnih uradov (v našem primeru dovoljenje Okrajnega gozdnega nadzorništva), zadevno prošnjo pa je treba opremiti z geološkim poročilom in v določenih primerih še z drugo dokumentacijo, kar vse znatno oteži postopek za doseg gradbenega dovoljenja, po drugi strani pa primerno »olajša« žepu tistih, ki nameravajo kaj graditi.

Kot ravnatelj Barocchi podrobno navaja v poročilu, ki je priloženo k predlogu za spremembo hidrogeološkega režima v devinsko-nabrežinski občini, to vinkulacijo pravno urejajo kraljeva odloka 3267 iz leta 1923 in 1126 iz leta 1926 ter deželna zakona 22 iz leta 1982 in 38 iz leta 1986. Gre za omejitve, ki bi morale ščititi pred neprimernim človekovim poseganjem zlasti gozdove ter bolj ali manj hidrogeološko občutljiva oziroma nestabilna kmetijska in druga področja, v načelu pa ne bi smele veljati na hidrogeološko stabilnih področjih, kakor tudi ne na pozidanih in na tistih področjih, ki so podvržena intenzivnim urbanističnim spremembam.

Površine, ki so v devinsko-nabrežinski občini podvržene hidrogeološki vinkulaciji, so bile prvič in doslej edinkrat določene leta 1936. Odtlej so se razmere v njej znatno spremenile. Znatno so se povečala naseljena področja zlasti v spodnjem delu občine, zmanjšale so se obdelane površine in delno tudi gozdne, čeprav velja poudariti, da je tu kot gozna povr-

šina mišljena tudi in predvsem malo obraščena gmajna. Prav zaradi teh globokih sprememb se je pojavila potreba po reviziji dosedanjega režima hidrogeološke vinkulacije.

Katere so torej temeljne značilnosti predloga Okrajnega gozdnega nadzorništva, ki je javnosti na ogled na devinsko-nabrežinskem županstvu? V njem je v glavnem predvideno skrčenje področij, ki naj bi v bodoče bila podvržena vinkulaciji. Točneje, izpod te omejitve naj bi rešili 397 hektarov, na novo pa naj bi jo uvedli na 72 hektarih. Vinkulacija bi tako veljala na 75 odstotkih devinsko-nabrežinskega občinskega ozemlja, medtem ko je doslej veljala na 82 odstotkih ozemlja, se pravi na 7 odstotkih več. V glavnem naj bi vinkulacijo odpravili na zazidljivih oziroma na že pozidanih površinah, uvedli pa naj bi jo v nekatere predelih občine, v katerih je medtem zrasel gozd ali ki so se v zadnjih časih izkazali kot hidrogeološko posebno občutljivi oziroma nestabilni. Za podrobnejše ali natančnejše informacije se je seveda treba obrniti na pristojne urade gozdne uprave oziroma devinsko-nabrežinske občine. Omenimo naj, da je na zadnjih zemljevidih in poročilih devinsko-nabrežinske občinske ozemlje razdeljeno na šest katastrskih občin, in sicer na katastrske občine Medja vas, Mavinje, Slivno, Šempolaj, Devin in Nabrežina.

Kot sam ravnatelj Barocchi v svojem poročilu večkrat ugotavlja, je devinsko-nabrežinsko občinsko ozemlje — kot sicer večina kraške planote — s hidrogeološkega vidika v glavnem zelo stabilno. Hidrogeološka vinkulacija kljub temu velja v večini primerov zaradi splošnih predpisov gozdnočuvajske narave. To je seveda povsem v skladu z zakonom, a vprašati se velja, ali je to vinkulacijo primerno obdržati v tako obsežni meri tako v devinsko-nabrežinski kot v drugih kraških občinah, še zlasti če upoštevamo, da gre za območje, na katerem že tako veljajo številne druge omejitve, zlasti krajinske in naravovarstvene ter sploh urbanistične narave, tako da bi lahko že kar govorili o neki »vinkulacijski hipertrofiji«. Stvar je vredna širšega premisleka tudi zato, ker je predlog za revizijo hidrogeološkega režima v devinsko-nabrežinski občini, ki je zdaj na dnevnem redu, uvod v revizijo hidrogeološkega režima v celotnem tržaškem gozdnem okraju.

M.B.

Tudi kritični odmevi na petkove vladne ukrepe v podporo tržaškega in goriškega gospodarstva

Ukrepi, ki jih je vlada sprejela v petek v podporo tržaškega in goriškega gospodarstva, prizadetega od zaostritve jugoslovanske krize, so predmet številnih ocen in komentarjev. Včeraj je o tem objavil daljše tiskovno poročilo predsednik tržaške pokrajinske uprave Dario Crozzoli. Po njegovem mnenju gre vsekakor za pozitiven premik in zato se Crozzoli javno zahvaljuje vsem, ki so prispevali k njegovi uresničitvi, v prvi vrsti podtajniku pri predsedstvu vlade Cristoforiju, predsedniku vlade Andreottiju, podpredsedniku Martelliju in podtajniku pri zadkladnem ministrstvu Sacconiju. »Potrebno pa bo rešiti še marsikateri vozel,« je pristavil predsednik Pokrajine, »zlasti tiste, na katere smo pred dnevi opozorili na srečanju s Cristoforijem v Rimu. Sicer pa nam

tudi za reševanje še odprtih problemov vpliva upanje enotnost, ki smo jo dosegli prek skupne akcije z Deželno in Občino med vsemi tržaškimi gospodarskimi in socialnimi silami v koordinaciji Pokrajine. (...) Gre predvsem za zapleteno situacijo, v katero je zabredel zakon za obmejna območja, zlasti njegova določila o finančnem »off-shoreu«, pa tudi vprašanje bencina po znižani ceni in vprašanje železniških prevozov.« Crozzoli je mnenja, da bi zaradi vsega tega bilo primerno, da bi se tržaška delegacija v kratkem sestala z zunanjim, zakladnim in finančnim ministrom.

Tudi predsednik združenja Unione dei commercianti Adalberto Donaggio je v izjavi za tisk opozoril na številne pereče probleme,

ki še čakajo na ustrezne rešitve. Poudaril je potrebo, da bi zavarovalnica SACE obnovila kritje za izvoze v Jugoslavijo, da bi fiskalizirali socialna bremena in da bi odobrili dopolnilno blagajno za zaposlene pri majhnih terciarnih podjetjih. Donaggio nadalje predvideva, da bo jugoslovanska kriza dolgotrajna, zaradi česar bi moral tržaški terciarni sektor razmišljati tudi in predvsem o potrebi po preustroju.

Kar kritično stališče pa je do vladnih ukrepov zavzel tržaški sindikat UIL. Po njegovi oceni ti ukrepi ne morejo nikakor koristiti stotinam delavcem, ki so že bili odpuščeni iz službe ali ki tvegajo, da se vsak čas znajdejo na ulici. Krajevne uprave in sama vlada bi po mnenju UIL morali pravočasno pomisliti tudi na te izredno hude primere.

Včeraj so jih dodelili mestnim redarjem Fonometri proti hrupu

Včeraj zjutraj je odbornik za okolje Občine Trst Renzo Codarin izročil poveljniku mestnih redarjev Francu D'Ambrosiju tri nove fonometre, ki bodo omogočili merjenje hrupa v različnih predelih mesta.

Kot so povedali na srečanju, gre za tri izjemno natančne stroje, ki so sad najmodernejše tehnologije. Izdeluje jih dansko podjetje Brüel & Kjaer, stanejo pa (vsi trije skupaj) 70 milijonov lir. Fonometri so premični in povezani na majhne printerje, ki zaznamujejo meritve na licu mesta, podatke pa pošiljajo v centralni računalnik, ki je sposoben hitro predelati podatke v grafične in drugačne oblike.

Fonometri bodo tako omogočili mestnim redarjem, da ugotavljajo akustično najbolj okužene mestne predele in se s svojim delom pridružijo tržaški KZE, ki je bila doslej edina, ki je redno merila akustično onesnaženje v našem mestu.

Z novimi aparati bo delala posebna ekipa mestnih redarjev, ki pravkar zaključuje tečaje za upravljanje tako natančnih in kom-

pliciranih naprav. Naj zapišemo, da fonometri omogočajo sprotno statistično obdelavo in s tem lahko ugotovijo tudi vire akustičnega onesnaževanja. Skratka, redarji bodo lahko merili moč hrupa, obenem pa ugotovili, od kod ta hrup prihaja. Kot je naglasil odbornik Codarin, bo Občina Trst lahko opravila dokaj natančno analizo najbolj hrupnih predelov in ugotovila, kateri so najmočnejši izvori onesnaženja. Le s takšno, podrobno analizo bo lahko tržaška občinska uprava tudi konkretno ukrepala in ublažila akustično onesnaženje, ki je v našem mestu že doseglo nevarne stopnje.

Vsekakor so fonometri tehnološka pridobitev, ki bo omogočila učinkovitejši boj proti hrupu, saj je očitno, da bi se lahko tudi v Trstu marsikaj uredilo, saj je mnogokrat hrup odvisen od malomarnosti ljudi. Pomislimo samo, kakšen hrup lahko povzroči na primer motorno vozilo s predelano izpušno cevjo, ki pomeni za marsikaterega mladostnika "obvezno" opremo malega mopeda.

V Trstu so v petek izvolili že drugo najlepše dekle leta

Trst ima letos dve najlepši dekleti, saj so v našem mestu izvedli kar dva natečaja za lepoto leta. Prvi natečaj je bil "Miss Tergeste", drugi pa "Miss Trieste", ki se je odvijal predsinočnem v grljanskem nočnem lokalu "Princeps". Tokrat je zmagala 15-letna Elisabetta Cormio, ki se je uvrstila med 25 kandidat kot "fotoreferendum", ki ga je razpisal tržaški dnevnik "Il Piccolo".

Zmagovalka je črnolasa deklica, ki je visoka 178 centimetrov in ki sta ji všeč glasba in odbojka. Elisabetta se bo lahko konec septembra udeležila tekmovanja "Kraljica sveta", ki bo nekje v Aziji. Razlika med sigloma Tergeste in Trieste je namreč v tem, da ima Miss Tergeste možnost, da kandidira za najlepšo v naši deželi, in če zmaga, za najlepšo v Italiji. Miss Trieste pa bo odpotovala v Azijo, saj je med drugim tudi premlada, da bi se lahko udeležila raznih selekcij za Miss Italia. Skratka, najlepši Tržačanki čakata dve različni poti, zanimivo pa je, da so na podlagi fotografij, ki jih je objavil Piccolo, bralci časopisa nagradili 20-letno uradnico Romino Valentini.

Kandidatke za naslov "Miss Trieste" so se v Grljanu predstavile občinstvu pod rahlim dežjem, po odru pa so se "sprehodile" dvakrat: prvič v bikiniju, drugič pa v večerni obleki, kot to zahtevajo pravila.

■ Tržaška obmejna policija je na mejnem prehodu Fernetiči presegla pet oseb, ki so skušale preko meje prepeljati dva mercedesa, ki sta bila, kot se je izkazalo, ukradena. Gre za vozili precejšnje vrednosti, katerima so zamenjali evidenčne tablice in ponaredili dokumente. Štiri osebe je policija aretirala, peto pa so prijavili sodnim oblastem. Policija ni javila ne imen aretiranih ne prijavljenega, mercedesa pa bodo vrnili njihovim lastnikom.

V zvezi z dogodkom oziroma poskusi prepeljevanja preko meje ukradenih avtomobilov se raziskave še nadaljujejo, saj gre za zelo obsežno razpredeno mrežo kraje in preprodajanja dragih avtomobilov. V raziskavah, ki jih koordinirajo sodne oblasti, sodelujejo tudi nemška in francoska policija, z italijanske strani pa interpol notranjega ministrstva.

Obvestilo naročnikom Primorskega dnevnika

Priporočamo vsem naročnikom Primorskega dnevnika, ki želijo prejemati časopis na kraju letnih počitnic, da obvestijo naš ekspedit (tel. 040/7796331 vsak dan razen nedelj, od 13. do 17. ure) o spremembi naslova vsaj štiri dni pred odhodom.

Uprava
Primorskega dnevnika

ZAHVALA

Ganjen ob tolikih izrazih sožalja in prijateljstva ob izgubi moje drage mame in none

Lojzke Taučar vd. Godnik

se toplo zahvaljujem barkovljanskemu g. župniku Eliu in somaševalcu g. Šuligoju za tople besede ter MePZ M. Pertot.

Posebna zahvala naj gre Domu upokojevcev v Sežani, ljubezni sestri Mileni, osebju IV. nadstropja doma ter gospe Kukanji. Hvala darovalcem cvetja in v dobrodelne namene.

Sin Edi z družino

Trst, 4. avgusta 1991

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Pepija Škabarja

se zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin.

Posebna zahvala openskemu župniku g. Žerjalu.

SVOJCI

Opčine, Vrhpolje, 4. avgusta 1991

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame in none

Alme Furlan vd. Čok

se iskreno zahvaljujemo g. župniku Živcu, sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.

SVOJCI

Trst, 4. avgusta 1991

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način sočustvovali z nami ob izgubi našega dragega

Ninija Rupla

SVOJCI

Prosek, 4. avgusta 1991

Uslužbenci in odbor Društvene prodajalne na Opčinah izrekajo občuteno sožalje Lidiji Hrovatin ob prerani smrti brata Leopolda.

PD Kolonkovec izreka iskreno sožalje družini Bossi ob smrti dragega sina Giuliana.

31.7.1986 31.7.1991
Ob peti obletnici smrti

dr. Draga Martelanca

se ga z ljubeznijo spominjajo žena Jožica ter nečakinje Majda, Dora in Lidija
Trst, Ljubljana, Dimitrov, 4. avgusta 1991

Zgoniška občina prireja letovanja za starejše občane

Zgoniška občinska uprava prireja od 16. do 23. septembra letovanje za starejše občane v kraju Recoaro Terme blizu Vicenze. Obenem obvešča, da se lahko na osnovi dogovora z občinama Devin-Nabrežina in Repentabor prebivalci s stalnim bivališčem v zgoniški občini udeležijo tudi poletnih letovanj, ki ju organizirata omenjeni občini, in sicer v kraju Fontecchio Terme - Città di Castello pri Perugia od 30. septembra do 14. oktobra ali pa v Bibioneju (Benetke) od 1. do 8. septembra. Odstotek, ki ga bo zgoniška občina prispevala za kritje predvidenih stroškov, bo enak ne glede na izbrani kraj letovanja. Morebitno razliko v ceni bo vsak udeleženec doplačal sam.

Za morebitne dodatne informacije in prijave na letovanje se za zainteresirani lahko obrnejo na občinsko tajništvo od jutri do 20. avgusta vsak dan od 8. do 14. ure.

Umrla je Barkovljanka Alojzija Tavčar Godnik

V sredo so v Barkovljah pokopali domačinko Alojzijo Tavčar-Godnik. Pogreba se je udeležila velika množica domačinov, na grobu pa ji je zapel tudi domači mešani zbor Milan Pertot, ki ga vodi Aleksandra Pertot.

Pokojnica se je rodila v Barkovljah leta 1909. Ker pa je že zgodaj izgubila svoje starše, jo je vzel k sebi njen nono v Vipavo, kjer je živel do svojega 18. leta. Nato pa se je ponovno vrnila v svoj rojstni kraj, kjer se je poročila z Godnikom, doma iz Komna in mu rodila sina Edija.

Tako kot sin Edi, je bila tudi pokojnica močno navezana na domače društvo, na prireditve, ki so tu potekale, nasploh na življenje in delovanje Slovencev v tem tržaškem predmestju.

Tako tiho, kot je živela, je tudi odšla. Za njo pa ostaja spomin na dobro mater in zvedno Slovenko. Sinu Ediju in družini tudi naše sožalje. (nl)

Po Radiu Trst A danes oddaja o taboru RMV

Radio Trst A bo danes ob 12. uri v oddaji »Na počitnice« objavil reportažo s taborjenja članov taborniške organizacije Rodu modrega vala, ki so se letos mudili v Zamlinu pri Stolnici v Dolini Režije. Skupaj s taborniki so teden dni preživeli v Režiji tudi Rdeči skavti iz Moskve, ki so bili že pred taborjenjem gostje goriških in tržaških tabornikov. Sklenila so se tako nova prijateljstva in vezi.

Ponovitev oddaje na valovih radia Trst A bo v sredo ob 18.10.

Dr. MIRAN DOLHAR sporoča, da je nova telefonska številka v **zobni ambulanti** - Ul. V. da Feltr 1 **396411**
Ambulanta je odprta preko poletja.

KD RDEČA ZVEZDA odsek SAZGO

1. PRAZNIK SAZGO v ZGONIKU

Danes, 4. avgusta, ob 17. uri — otvoritev, turnir v veseli odbojki; od 21. do 24. ure ples z ansamblom Happy Day.

TPK SIRENA prireja danes in jutri običajno

KALAMARADO

na društvenem pomorskem sedežu (barkolanski nasip)

Ob domači kapljici in dobri jedi bodo poskrbeli za prijetno vzdušje: **danes, 4. avgusta** — ansambel Lords.

VABLJENI!

KD J. Rapotec - Prebeneg vabi na

TRADICIONALNO VAŠKO ŠAGRO

danes ples z ansamblom L. FURLANA
ob 1830 koncert PIHALNEGA ORKESTRA BREG
jutri, ples z ansamblom HAPPY DAY

KRVODAJALSKA SEKCIJA Devin — Nabrežina

priredi danes, 3. in jutri, 4. avgusta
v Nabrežini na športnem igrišču Sokola

»PRAZNIK KRVODAJALCA«
Ples z ansamblom »Slim band«
Danes, ob 21.30 nastop tržaškega kantavtorja Lorenza Pilata.

OBVESTILO ANSAMBLA HAPPY DAY

Zaradi odpadlih nastopov v Sesljanu ima ansambel HAPPY DAY še tri proste termine: 16., 17. in 18. avgusta.
Organizatorje in morebitne zainteresirane vabimo, da nam telefonirajo vsak dan od 17. do 18. ure na št. 291367.

čestitke

Danes praznuje naša draga mama in nona BERTA 70 let. Še na mnoga leta ji kličemo vsi, ki jo imamo radi, predvsem pa Breda, Mojca in Matjaž.

VRTNA VESELICA

s plesom
danes, 3. in jutri, 4. avgusta
na vrtu Gospodarske zadruge

v BAZOVICI

od 18. ure dalje specialitete na žaru, sladice in dobra kapljica.
Za prijetno razpoloženje bo igral ansambel »ZVEZDE«
VABI ŠZ SLOGA
Čisti izkupiček je namenjen športnemu delovanju društva.

FC PRIMORJE

ŠAGRA

na Proseku
Igra ansambel POMLAD
danes, 4. avgusta

Berite

»Novi Matajur«

gledališča

Gledališče Verdi

Jesenska simfonična sezona 1991
Pri blagajni gledališča Verdi lahko dvignete ali potrdite abonma za reda A in S.

Miramarski park - Luči in zvoki
V torek, ob 21.00 (v angleščini) in ob 22.15 (v italijanščini) LUČI IN ZVOKI.

Ponovitve si sledijo vsak torek (ob 21.00 v angleščini in ob 22.15 v italijanščini), četrtek (ob 21.00 v nemščini in ob 22.15 v italijanščini) ter ob sobotah (ob 21.00 in ob 22.15 v italijanščini).

»La sera del di di festa«
Nocoj, ob 21. uri bosta v Ul. Caboro pri Torcucherni nastopila glasbena skupina GWENCHLAN z irsko in keltsko glasbo ter FRANK CADILLAC z vrsto igrice in čarovnij pod naslovom »L'inventagiochi«.

razna obvestila

ANPI—VZPI, ANED in ANPPIA obveščajo, da bodo uradi v avgustu zaprti zaradi počitnic.

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje obvešča, da bodo uradi zaprti do 17. avgusta.

Sindikat CGIL v Nabrežini obvešča, da bo urnik patronata INCA—SPI v mesecu avgustu ob torkih od 9. do 12. ure in ob četrtkih od 15. do 17. ure.

Sklad Mitja Čuk - Vpisovanje za poletno središče se bo vršilo jutri, 5. t. m. med 8. in 14. uro v uradu v Narodni ul. 126.

Z delovno - družabnim večerom so člani Fotokrožka Trst 80 »zaprti« društveni sedež. Običajnim prijateljem sporoča, da bo prvi sestanek v petek, 6. septembra; prirediteljem sejmov in šlager pa želi lepo vreme in prazne hladilnike.

kino

ARENA ARISTON (poletni kino) - 21.30 Dick Tracy, r.-i. W. Beatty, i. Madonna, A. Pacino.

EXCELSIOR - Zaprto.
EXCELSIOR AZZURRA - Zaprto.
NAZIONALE I - 16.00, 22.15 Reanimator 2, □

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Schegge di follia, i. C. Slater, W. Ryder, □
NAZIONALE III - 16.15, 22.15 Nikita, r. Luc Besson, i. Anne Parillaud, □

NAZIONALE IV - 15.45, 21.30 Balla coi lupi, r.-i. Kevin Costner.
GRATTACIELO - 17.45, 22.15 Amleto, r. F. Zeffirelli, i. Mel Gibson, Glenn Close.

MIGNON - Zaprto.
LJUDSKI VRT - 21.15 Un poliziotto alle elementari. Jutri: Cartoline dall'inferno.

EDEN - 15.00, 22.00 L'uccellone, porn., □□
CAPITOL - 17.00, 22.00 Suore in fuga, kom.

LUMIERE - Zaprto.
ALCIONE - Zaprto.

RADIO - 15.30, 21.30 Le prestazioni di una signora rispettabile, porn. □□.
Jutri: Mary e Shelley, due porcone bagnate, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 4. avgusta 1991

JANEZ

Sonce vzide ob 5.51 in zatone ob 20.31 - Dolžina dneva 14.40 - Luna vzide ob 00.16 in zatone ob 15.26.

Jutri, PONEDELJEK, 5. avgusta 1991

MARIJA

PLIMOVANJE DANES: ob 6.54 najvišja -4 cm, ob 8.15 najnižja -4 cm, ob 16.44 najvišja 31 cm.

PLIMOVANJE JUTRI: ob 1.07 najnižja -34 cm, ob 8.35 najvišja 8 cm, ob 12.07 najnižja 3 cm, ob 18.23 najvišja 32 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 23 stopinj, zračni tlak 1010,5 mb rahlo raste, veter 5 km na uro južno-zahodnik, vlaga 68-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Nadia Maria Fabiano, Valentina Beganovic, Anna Suttora, Stefania Buccini, Francesca Adovasio, Matija Polli, Nicolò Dell'Antonia, Maurizio Stanaj.

UMRLI SO: 87-letna Lucilla Grandis, 88-letna Anna Zadeu, 79-letna Ascarina Migliaretta, 62-letni Claudio Leschiutta, 44-letni Giuliano Bossi, 66-letni Silvano Gulli, 88-letni Salvatore Orlando.

SLUŽBA LEKARN

Nedelja, 4. avgusta 1991
Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Trg Libertà 6, Ul. Soncini 179 (Škedenj), Istrska ulica 18, Bazovica.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Trg Libertà 6 (tel. 421125), Ul. Soncini 179 (Škedenj) (tel. 816296).

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Trg Libertà 6, Ul. Soncini 179 (Škedenj), Istrska ulica 18.

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Istrska ulica 18 (tel. 726265).

Od ponedeljka, 5. do sobote, 10. avgusta 1991
Normalen urnik lekarn: 8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. Pasteur 4/1 (tel. 911667), Drevored XX septembra 4 (tel. 371677), Milje - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124).

PROSEK (tel. 225141, 225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Ul. Pasteur 4/1, Drevored XX septembra 4, Ul. dell'Orologio 6, Milje - Mazzinijev drevored 1.

PROSEK (tel. 225141, 225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. dell'Orologio 6 (tel. 300605).

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL NA DOM TEL. 350505

URAD ZA INFORMACIJE KZE
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

LOTERIJA

BARI	55	6	46	59	37
CAGLIARI	29	74	18	65	77
FIRENCE	23	87	17	62	58
GENOVA	21	85	12	67	1
MILAN	9	36	49	54	3
NEAPELJ	16	78	71	5	33
PALERMO	59	40	50	80	48
RIM	86	57	15	87	1
TURIN	77	15	76	89	7
BENETKE	24	20	16	33	19

ENALOTTO

X 1 1	1 1 1	X 2 2	1 2 X
12	82.305.000.—		
11	1.851.000.—		
10	168.000.—		

informacije SIP uporabnikom

Družba SIP obvešča, da bo jutri, 5. avgusta, menjala telefonsko številko naročnikom v Trstu, katerih številka se začne s 62, 64, 68, 69. Interesenti so že bili obveščeni.

Za te nove številke, ki so že objavljene v telefonskem imeniku 1991/92, bo na razpolago avtomatska telefonska služba, ki bo obveščala o spremembi telefonske številke vse, ki bodo klicali stare številke.

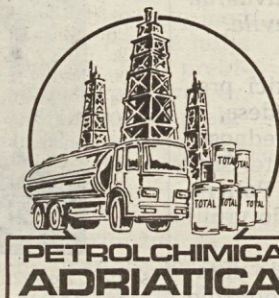
GRUPPO IRI STET

SIP

Società Italiana per l'Esercizio delle Telecomunicazioni p.a.

Naši proizvodi trajajo dalj časa

NAJPRIMERNEJŠI ČAS PO NAJUGODNEJŠIH CENAH ZA NABAVO TEKOČEGA GORIVA

- PLINSKO OLJE ZA OGREVANJE
- MAZIVNA OLJA ZA VSE VRSTE MOTORJEV
- Prodaja na debelo in na drobno

TRST - Domjo 145 - Tel. 817395 - 824400

Izšla je

MLADIKA št. 7

- za samostojno slovensko državo
- fotokronika osamosvojitve
- in druga bogata vsebina

razne prireditve

ŠD Union organizira »Poletni praznik« v Podlonjerju pri Ljudskem domu; ples in eno—gastronomski kioski vsako soboto in nedeljo do 11. avgusta. Sodelujejo Mara, Neva, Cesare in drugi glasbeniki; razna tekmovanja in družabne igre. V primeru slabega vremena bo prireditev v stavbi.

Danes in jutri bo šagra v Vrhpoljah. Zabavali vas bodo danes ansambel Slovenija in jutri ansambel Bonton. Za jedajo in pijačo preskrbljeno.

razstave

V TK galeriji je na ogled skupinska poletna razstava s posebnimi popusti.

Muzej Revoltella - Galerija moderne umetnosti, Ul. Diaz 27, pod pokroviteljstvom Odborništvu za kulturo tržaške občine je odprta razstava z naslovom L'OTTOCENTO RITROVATO. Do 15. t. m. so na ogled restavrirane slike in skulpture, ki so bile shranjene v muzeju. Urnik: vsak dan od 10. do 13 in od 17. do 20. ure (zaprto ob torkih).

Na sedežu letovišcarske ustanove v Sesljanu bo do 24. t. m. na ogled razstava slikarke CLAUDIE RAZE in kiparja GIORGIA BENEDETTIJA. Urnik: 9-13, 16-19, ob praznikih zaprto.

mali oglasi

Trst - Ul. Baiamonti 3 - Tel. 820766
POHIŠTVO IN OPREMA

PRODAM gorsko kolo (mountain bike) v odličnem stanju po ugodni ceni. Telefon 040/412997

PRODAM seat ibiza 1988, 31.000 km, cena po dogovoru. Tel. (040) 822877.

IŠČEM HIŠO z zemljiščem približno 2000 kv.m površine v Sloveniji v bližini meje na območju od Jamelj do Lazareta. Telefonirati v italijanščini na št. 993940—573372 (Italija) od 12. do 14. in od 20. do 21. ure.

IŠČEM v najem mahjno stanovanje v okolici Proseka, Opčin ali Križa, primerno za eno osebo. Tel. št. 410404.

NUJNO iščem knjige za tretji razred DTTZ Žiga Zois. Tel. št. 213282.

SLOVENSKI ZBIRALEC kupuje stare razglednice. Tel. št. (040) 55548 - Adriano.

UNIVERZITETNA študentka nudi lekcije fizike in angleščine ter kemični inženir nudi lekcije kemije, matematike in fizike. Tel. 229234.

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovalne naslednje bencinske črpalke:

AGIP
Ul. Giulia 76
Miramarski drevored 231
Furlanska cesta 5
Ul. F. Severo 2/4
Nabrežje N. Saur 2/1
Ul. Forti (Naselje sv. Sergija)

Istrska ulica (nasproti pokopališča)

MONTESHELL
Largo Giardino 1/4
Šentjakovski trg
Ul. Locchi 3
Trg Duca degli Abruzzi 4/1

ESSO
Trg Foraggi 7
Nabrežje O. Avgusta
Zgonik (državna cesta 202)

IP
Trg Valmaura
Devin - Nabrežina (drž. cesta 14)
Miramarski drevored 9

ERG PETROLI
Ul. F. Severo 2/7

API
Drevored Campi Elisi (vogal Ul. Meucci)

SAMOSTOJNI
AUTOMOBILE CLUB TS
Ul. Punta del Forno 4

NOČNE ČRPALKE (self service)

FINA - Ul. F. Severo 2/3
ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica

AGIP - Miramarski drevored 49
ESSO - Zgonik (drž. cesta 202)

ČRPALKE NA AVTOCESTAH (odprte neprekinjeno 24 ur)

AGIP
Devin (sever)
Devin (jug)

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.30

Nadaljevanka: Ritorno a Brideshead

8.30

Risanka: Hallo Kitty

9.00

Varietè: Disney Club

10.00

Kvarkov svet

11.00

Maša

11.55

Nabožna oddaja

12.15

Zelena linija

13.30

Dnevnik

14.00

Varietè: Fortunissima

14.10

Fantastična nedelja - kino, gledališče, variete in film: Spettacolo di varietà (glas., ZDA 1953, r. Vincente Minnelli, i. Fred Astaire, Cyd Charisse)

16.05

Proza: La bottega del caffè (i. Tino Buazzelli)

18.15

Varietè: Fantastico 84

19.50

Vreme in dnevnik

20.40

TV film: I giorni dell'atomica (dram., ZDA 1989, r. J. Sargent, i. Brian Dennehy, 1. del)

22.15

Koncert: Omaggio a Pippo Di Stefano

23.15

Športna nedelja, vmes EP v bezbolu Italia-SZ

24.00

Nočni dnevnik in vreme

0.30

Film: Marlowe indaga (krim., VB 1978, r. M. Winner, i. Robert Mitchum)

RAI 2

7.30

Nanizanke in risanke

9.30

Glasbeni prostor - Poklon Vivaldiju

10.25

Film: Caffè viennese (kom., Avstrija 1940, r. G. Van Bolvary, i. Hans Moser)

12.00

Aktualno: Sereno variabile (vodi Mita Medici)

13.00

Dnevnik - ob trinajstih

13.30

Vremenska napoved

13.35

Film: Papà diventa nonno (kom., ZDA 1951, r. Vincente Minnelli, i. Spencer Tracy)

15.00

Dok.: Replay Show

16.00

Sport: SP v superbikeu

17.05

Popoldan s Cantagiom (vodita Gianfranco Agus, Pino D'Angiò)

19.20

Aktualno: Cinemaragazzi

19.45

Dnevnik in vreme

20.00

Nedeljski športni pregled

20.30

Nanizanka: Beautiful

21.35

Novi Cantagiuro '91 (vodi Gabriella Carlucci)

23.15

Dnevnik in vreme

23.35

Rubrika o židovski kulturi

0.05

Umbria jazz 91

0.50

TV film: Gamma (dram., It. 1975, r. Salvatore Nocita, i. Giulio Brogi, 1. del)

RAI 3

11.55

Koncerti RAI 3

11.35

Film: Il giovane leone (kom., It.-Fr. 1959, r. John Berry, i. Alberto Sordi)

13.00

Sport: SP v superbikeu

14.00

Deželne vesti

14.10

Popoldanski dnevnik

14.20

Drobci

15.00

Tenis: Turnir ATP (finale)

17.30

Film: Sherlock Holmes - Terrore nella notte (krim., ZDA 1946, r. Ray W. Neill, i. Basil Rathbone)

18.35

Rubrika: Domenica gol

19.00

Vreme in dnevnik

19.30

Deželne vesti

19.45

Koncert: Lo spettacolo in confidenza - s Francescom De Gergorijem

20.30

Film: Ulisse (pust., It. 1954, r. Mario Camerini, i. Kirk Douglas, Silvana Mangano)

22.10

Nanizanka: I professionals - Un tufo nel fiume

23.00

Nočni dnevnik - On the road

23.30

Vremenska napoved

23.35

Film: La vendetta del gangster (krim., ZDA 1961, r. Samuel Fuller, i. Cliff Robertson, Dolores Dorn)

TV Slovenija 1

8.50

Video strani

9.00

Otroška matineja: Živ Zav, 9.55 nanizanka Nevarni zaliv

10.25

Dokumentarec: V znamenju zvezd - Tehnica

10.55

Domachi ansambli

11.25

Umetnostni vodnik Slovenije: Gospa Sveta

13.25

Nadaljevanka: Beg

15.00

Sova (pon.), nanizanka Na zdravjel, nadaljevanka Vojna in spomin

16.55

Poslovne informacije

17.00

Dnevnik

17.05

Film: Robin Hood iz El Dorada (pust., ZDA 1936, r. William Wellman)

18.35

Glasbena oddaja: Kdo je morje

19.00

Risanka

19.20

TV okno

19.30

Dnevnik in vreme

20.00

Nanizanka: Mali oglasi - Mojstra (A. Marodič)

21.00

Zdravo

22.20

Dnevnik, šport in vreme

22.40

Nočni program Sova, vmes nanizanka Polna hiša in nadaljevanka Usodni privid (ZDA 1984)

23.50

Video strani

TV Koper

17.30

Športni pregled

19.00

TVD Stičiče

19.25

Video agenda

19.30

Otroška oddaja: Lanterna magica, vmes risanka La regina dei mille anni in nanizanka La guerra di Tom Grattan

20.30

Film: Black box affair - Il mondo trema (krim., It.-Sp. 1966, r. James Harris, i. Craig Hill, Teresa Gimpera)

22.05

TVD Novice

22.15

Nanizanka: Fantasilandia

23.00

Športna oddaja

TV Slovenija 2

18.00

Satelitski programi - poskusni prenosi

19.05

Da ne bi bolelo: Vi in vaša alergija

19.30

Dnevnik HTV

20.00

Dokumentarec: Svet narave - Netopirji potrebujejo prijatelje

20.50

Film: Škrjančki na vrvi (ČSFR 1970, r. Jiri Menzel, i. Rudolf Hrušínsky, Václav Neckar)

22.20

Yutel

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00

Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Kolar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Mladinski oder: Ko zori jagode; 10.30 Soft music; 11.00 Iz preteklosti v sedanjost; 11.05 Glasbeni pot-puri; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Na počitnice; 12.40 Lahka glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Nedeljsko popoldne: Satirični kabaret 1991 (z Borisom Kobalom in Sergejem Verčem); 14.40 Orkestri; 15.00 Poslušali boste; 15.15 Melodije; 16.00 Koncert dekliskega in MPZ lgo Grudenv spomin na Sergija Radoviča; 17.00 Radijski oder: V labirintu; 18.00 Glasbeni sprehodi; 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA

5.00, 6.00, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.00, 23.00

Poročila; 5.00 Kolar; 7.00 Jutranja kronika in vremenska napoved; 8.05 Radijska igra za otroke; 9.05 Pomnjenja; 11.05 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Obvestila in glasba; 13.20 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.45 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Lojtrca domačih; 18.00 Reportaža na kratko; 19.30 Obvestila in glasba; 19.45 Lahko noč, otroci!; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Nočna glasba.

RADIO KOPER (slovenski program)

10.30, 14.30, 17.30

Poročila; 19.00 Radijski dnevnik; 10.00 Sosednji kraji in ljudje: pozdrav, na današnji dan, reportaže, intervjuji, zanimivosti; 11.30 Oddaja za kmetovalce: Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 14.35 Pesem tedna; 14.45 Zabavna nedeljska oddaja v narečju: Vanka in Tonca; 15.00 Nedeljski ritem; 15.30 Radio Koper na obisku; 16.00 Nedeljski športni pregled in rezultati; 16.30 Made in Italy; 17.00 Šport; 18.30 Humoreske; 19.30 Prenos RS.

RADIO KOPER (italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30

Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Jutranja glasba; 6.07 Jutranji almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 8.25 Pesem tedna; 9.30 Z vami; 10.40 Družinsko vesolje: ideje in nasveti za gospodinj; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Tropicana; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.40 Popevka; 15.00 Športni pregled in glasba; 18.00 Lestvica Long Playing plošč; 19.00 Glasba; 19.30 Športni pregled; 20.00 Nočna glasba.

RADIO OPČINE

10.30, 14.30, 16.30

Poročila; 10.00 Jutranji nedeljski val; 13.00 Glasba po željah.

CANALE 5

7.00

Nanizanke: La famiglia Bradford, 8.00 Simon Templar, 9.00 Bonanza

10.00

Film: La leggenda delle due città (dram., ZDA 1980, r. Jim Goddard, i. Chris Sarandon)

12.00

Nanizanka: Infermiere a Los Angeles

12.55

Canale 5 News

13.00

Glasbena oddaja: Superclassifica Show

14.15

Film: Avventura a Vallechiara (kom., ZDA 1938, r. John G. Blystone, i. Stan Laurel, Oliver Hardy)

16.00

Otroški variete: Bim bum bam in risanke

18.15

Nanizanka: Baby Boom

18.45

Varietè: Rivediamoli

19.30

Canale 5 News

19.35

Nanizanka: Due come noi

20.30

Film: Target - Scuola omicidi (krim., ZDA 1985, r. Arthur Penn, i. Gene Hackman, Matt Dillon)

22.55

Nanizanka: Il ritorno di "Missione impossibile"

23.55

Canale 5 News

24.00

Aktualno: Cortina 91

0.35

Nanizanka: Spy Force

1.35

Programi non stop

RETE 4

8.00

Nabožna oddaja: Jutrišnji svet

8.30

Nadaljevanki: Primavera (i. Gigi Zanchetta), 9.45 Stellina

11.00

Film: L'idolo di Broadway (kom., ZDA 1938, r. Irving Cummings, i. Shirley Temple, G. George Murphy, Jimmy Durante)

12.30

Nanizanki: I Jefferson, 13.00 Love Boat - Crociera in Egitto

14.00

Nadaljevanki: Manuela (i. Grecia Colmenares), 16.00 Riviera (i. Henri Serre), 18.00 Señora, 18.45 Cristal (i. Jeannette Rodriguez)

20.30

Nadaljevanka: Marilena (i. Manuel Carillo), vmes (17.55) vesti

21.25

Varietè: Simpaticissima (vodi Jerry Scotti)

23.55

Aktualno: Noč Oskarejev 91 (vodi Paolo Bonolis)

2.55

Nanizanki: Love Boat - La seconda crociera, 3.45 Quincy - Momento critico

4.35

Kviza: Per la strada, 5.00 Babilonia

5.25

Film: L'idolo di Broadway

6.40

Programi non stop

ITALIA 1

7.00

Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke

10.05

Nanizanki: SuperVicky - Il detersivo portentoso, 10.45 Riptide - L'inguaribile romantico

11.45

Odprti studio

12.00

Športni oddaji: Calcio d'estate, 13.00 Grand Prix (vodi Andrea De Adamich)

14.00

Nanizanka: Adam 12

14.45

Nogomet: Londonski turnir, finale za 3. in 4. mesto, 16.45 finale za 1. in 2. mesto

18.30

Odprti studio

19.00

Nanizanka: A-Team - Acqua nel deserto (i. George Peppard)

20.00

Varietè: Mai dire banzai (igre Made in Japan), 20.30 Drive in story (nastopajo Enzo Beruschi, Carmen Russo, Ezio Greggio)

22.00

Nogomet: Reggiana-Milan (prijateljska tekma)

24.00

Varietè: Playboy Show

0.30

Odprti studio

1.00

Nogomet: finale turnirja v Londonu (pon.)

3.00

Nanizanki: A-Team in SuperVicky

4.30

Programi non stop

ODEON

13.00

Mozartovi koncerti

14.00

Film: Attenti a quella paza Rolls-Royce (kom., VB 1980, r. i. Ron Howard)

15.30

Film: Li chiamavano i tre moschettieri... invece erano quattro (kom., It. 1973, r. S. Amadio, i. Tony Kendall)

17.00

Film: La saga dei pionieri (vestern, ZDA 1947, r. Joseph Kane, i. W. Elliot)

18.30

Aktualno: Rafting

19.30

Varietè: Emozioni nel blu

20.30

Film: Ponzio Pilato (zgoda, 1961, r. Irving Rapper, i. Jean Marais, J. Crain)

22.00

Varietè: Fiori di zucca

22.30

Film: Gli italiani e le donne (kom., It. 1962, r. M. Girolami, i. Aldo Fabrizi)

TMC

8.00

Risanke: Snack

12.00

Papežev blagoslov

12.15

Sport: SP v superbikeu

13.20

Film: Pugno proibito (glas., ZDA 1962, r. Phil Karlson, i. Elvis Presley)

TELEFRIULI

9.00

Telefriuli non stop

14.00

Film: Addio, Mr. Chips! (dram., ZDA 1939, i. Robert Donat)

16.00

Nanizanke: Hallo Witch, 18.00 S.O.S. Polizia, Stazione di servizio

19.30

Športne vesti

20.30

Film: Amore in fuga (kom., ZDA 1985, i. Stephanie Zimbalist)

22.30

Športne vesti

23.00

Nanizanka: Shannon

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)

Lastne oddaje:

19.30

Dnevnik in šport

20.30

Zadnje vesti in šport

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.30

Dok.: Vse o Chaplinu

8.55

Accardo izvaja Mozarta

9.30

Nadaljevanka: Davinia

10.00

Film: Il conflitto (dram., Fr. 1938, r. Léonide Moguy, i. Corinne Luchaire)

11.55

Vreme in kratke vesti

12.05

Varietè: Occhio al biglietto

12.30

Nan.: La signora in giallo

13.30

Dnevnik - tri minute

14.00

Film: Il generale Della Rovere (dram., It. 1959, r. Roberto Rossellini, i. Vittorio De Sica)

16.15

Varietè: Poletni Big

17.30

Dokumentarec: Nenavadna zgodovina Italije

18.35

Nad.: La camera delle signore (9. del)

19.40

Almanah in dnevnik

20.40

Film: Capricorn one (fant., ZDA 1978, r. Peter Hyams, i. Elliott Gould)

22.45

Nočni dnevnik

23.00

Aktualno: Atlante

24.00

Dnevnik in vreme

0.30

Rubrika opolnoči

0.50

Film: Grande caldo per il racket della droga (krim., ZDA 1970, r. Robert Clouse, i. Rod Taylor)

RAI 2

7.30

Male in velike zgodbe

9.15

Rubrika o protestantizmu

9.45

Ena rastlina na dan

10.05

Film: L'avventuriera (dram., Fr. 1938, r. Leo Jannon, i. E. Feuillère)

11.40

Nanizanka: Lassie

12.10

Nadaljevanka: La clinica della Foresta nera

13.00

Dnevnik in vreme

13.35

Varietè: Videocomic

13.45

Nadaljevanki: Quando si ama, 14.15 Santa Barbara

15.05

Varietè: Gazebo

16.05

Film: Scuola di spie (krim., ZDA 1958, r. Lewis Gilbert, i. Virginia McKenna), vmes vesti

18.05

Varietè: ... e l'ultimo chiudete la porta

18.30

Vesti in šport

18.45

Nanizanka: Hill Street

19.45

Dnevnik in šport

20.30

Nan.: L'ispettore Derrick - La carta su cui puntare

21.35

Opera: Macbeth (G. Verdi, dir. Riccardo Chailly), vmes (23.20) dnevnik

0.15

Vreme, vesti in horoskop

0.25

Film: Cow boy dilettante (kom., ZDA 1938, r. George B. Seitz)

RAI 3

12.30

Film: Amazzoni bianche (kom., It. 1936, r. Gennaro Righelli, i. Paola Barbara, Enrico Viarisio, Luisa Ferrida)

14.00

Deželne vesti

14.10

Popoldanski dnevnik

14.20

Sodobni mit: Glen Gould igra Beethovnov skladbe

15.00

Sport: Twirling, 16.00 balinanje

16.30

Drobci

17.00

Film: Lo schiaffo (pust., ZDA 1932, r. Victor Fleming, i. Jean Harlowe, Clark Gable)

18.45

Športna rubrika: Derby

19.00

Vreme in dnevnik

19.30

Deželne vesti

19.45

Drobci barvnega radia

20.00

BlobCartoon

20.30

Oddaja o živalih: Nella vecchia fattoria (vodi Giorgio Celli)

22.25

Dnevnik

22.30

Nanizanka: I Professionals - L'ultima missione

23.25

Dnevnik in Meteo 3

0.15

Film: Lola Darling (kom., ZDA 1986, r. Spike Lee, i. Tracy Camilla Johns, Redmond Hicks)

TV Slovenija 1

8.50

Video strani

9.00

Mozai. Igrajmo se gledališče: Dramatika ni več neznanka, 9.30 Da ne bi bolelo - Vi in vaša alergija, 9.50 Mladinski pevski festival Celje 89

10.20

Video strani

15.10

Zdravo (pon.)

16.40

Sova (pon.), vmes nanizanka Polna hiša in Usodni privid

17.55

Poslovne informacije

18.00

Dnevnik

18.05

Mozai. (ponovitev): Utrip, 18.20 Zrcalo tedna

18.35

Sporad za otroke in mlade: Knjižna novost - Odprta knjiga, 18.50 Radovedni Taček - Goba

19.05

Risanka

19.20

TV okno

19.30

Dnevnik

19.50

Vremenska napoved

20.00

TV film: Krizno obdobje (Franci Slak)

21.30

Nazaj k naravi - Trekking

22.05

Dnevnik in vreme

22.25

400 let slovenske glasbe

23.05

Sova, vmes nan. Simpsonovi in Usodni privid

0.15

Video strani

TV Koper

17.30

Športni pregled

18.30

Risanke

18.50

Odprta meja

19.00

TVD Stičiče

19.25

Video agenda

19.30

Otroška oddaja: Lanterna magica, vmes risanka La regina dei mille anni

20.10

Glasbena oddaja: Superpass (vodi Art De Rosa)

20.40

Poletna oddaja: Capodistria per amica

21.10

Dokumenti: Magija plesa

21.40

Športni dokumentarec

22.10

TVD Novice

22.20

Nanizanka: Fantasilandia

23.10

Športna rubrika

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00

Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Iz četrtkovih srečanj; 8.40 Valčki in polke; 9.00 Otroški kotiček: Glasbeni vrtljak; 9.30 Radijski oder: Dekla Ančka (r. Glavko Turk); 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Lahka glasba; 12.00 Poletni bric-à-brac; 12.20 Sansoni; 12.40 Naši zbori: MPZ Mirko Filej; 12.50 Orkestri; 13.20 Narodnozabavna glasba; 13.40 Za smeh in dobro voljo; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Obvezna smer: Vzhod; 16.25 Hit Parade; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: Rahmaninov; 18.00 Slovenski film v Gorici; 18.20 Melodije; 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00

Poročila; 6.50 Dobro jutro; 8.30 Dnevnikov odmev; 9.35 Informacije v tujih jezikih; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Čestitke in pozdravi poslušalcev; 19.30 Obvestila in glasba; 19.45 Lahko noč otroci; 20.00 Aktualna oddaja: Sotočja; 21.05 Zaplešite z nami; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz naših sporedov; 22.30 Zimzelene melodije; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Nočni program - glasba.

CANALE 5

7.00

Nanizanke: La famiglia Bradford, 8.00 Simon Templar, 9.00 Bonanza

10.00

Film: Storia di una madre (dram., ZDA 1982, r. Lowry Dick, i. M. Winningham)

12.00

Varietè: Rivediamoli, 12.30 Estate 5

12.55

Canale 5 News

13.50

Nanizanke: I Robinson - Il dentista novellista, 14.30 Top secret, 15.30 Genitori in blue jeans

16.00

Otroški variete

17.55

Nanizanka: Mai dire si

18.55

Kvizi: La verità, 19.30 Cos'è cos'è, 20.20 Pezzi pazzi, vmes (19.55) News

20.25

Varietè: Il TG delle vacanze (vodijo I Tretre)

20.40

Film: I tre moschettieri (pust., Panama 1974, r. Richard Lester, i. Richard Chamberlain, Oliver Reed)

22.55

Nanizanka: Casa Vianello

23.25

Varietè: Maurizio Costanzo Candid Show, vmes (24.00) News

1.30

Varietè: Tg delle vacanze

1.45

TV film: Venti di guerra

2.50

Film: Storia di una madre

4.00

Nanizanke non stop

RETE 4

8.00

Nadaljevanki: Riviera, 8.50 La valle dei pini, 9.40 Señorita Andrea, 10.05 Per Elisa, 10.55 Valeria

12.00

Nadaljevanka: Riviera (i. Susan Mancour)

12.50

Varietè: Buon pomeriggio (vodi Patrizia Rossetti)

13.00

Nadaljevanki: Dallas, 14.00 Sentieri, 14.55 Piccola Cenerentola, 15.25 Señora, 16.05 Stellina, 17.00 La valle dei pini

17.55

Kratke vesti

18.00

Nadaljevanki: General Hospital, 18.45 Febbre d'amore, 19.40 Primavera, 20.35 Manuela (i. Grecia Colmenares)

22.30

Nanizanka: California - La rivincita di Abby (i. William Devane)

23.30

Film: Destinazione Mongolia (pust., ZDA 1953, r. Robert Wise, i. Richard Widmark, Don Taylor)

1.15

Nadaljevanka: Dallas

2.15

Nanizanki: Love Boat, 3.05 Quincy

3.55

Kviza: Per la strada, Babilonia

4.45

Nanizanke non stop

ITALIA 1

7.00

Otroška oddaja

8.30

Odprti studio

9.00

Kviz: Urka!

10.00

Nanizanki: SuperVicky - Il computer non sbaglia, 10.45 Riptide

11.45

Odprti studio

12.00

Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke

13.30

Aktualno: Festivalbar '91

13.45

Film: I due deputati (kom., It. 1969, r. Gianni Grimaldi, i. Franco Franchi, Ciccio Ingrassia)

15.30

Film: Le pillole di Ercole (kom., It. 1960, r. Luciano Salce, i. Nino Manfredi)

17.30

Nanizanka: Supercar - Nuova identità (1. del)

18.30

Odprti studio

19.00

Nanizanka: A-Team - Ma che strani panini imbottiti

20.00

Varietè: Mai dire Banzai

20.30

Nan.: Classe di ferro

22.00

Film: Scuola di medicina (kom., ZDA 1985, r. Alan Smithee, i. Parker Stevenson)

24.00

Varietè: Mezzo pollice

0.30

Odprti studio

0.45

Film: I due deputati

4.45

Programi non stop

ODEON

13.00

Risanke

14.30

Film: Sinbad contro i sette saraceni (pust., 1965, r. Emimmo Salvi)

16.00

Film: I due orfanelli (kom., It. 1947, r. Mario Mattoli)

17.30

Film: Per una manciata d'oro (pust., 1966, r. Charlie Foster, i. A. Freeman)

19.30

Risanke

20.30

Film: Niente di grave, suo marito è incinto (kom., Fr. 1975, r. Jacques Demy, i. Marcello Mastroianni)

22.00

Varietè: Fiori di zucca

22.30

Film: No, il caso è felicemente risolto (krim., It. 1973, r. Vittorio Salerno)

TMC

8.30

Risanke: Snack

9.00

Nan.: Le adorabili creature, 9.30 Un uomo chiamato Sloane, 10.30 Truck Driver

11.30

Rubrika: Ženska TV

13.00

Dnevnik in šport

13.40

Nadaljevanka: Gabriela

15.10

Film: Non c'è posto per i vigiliacchi (vojni, ZDA 1967, r. Christian Nyby)

17.00

Film: Quattro pistole veloci (vestern, ZDA 1959)

TELEFRIULI

10.45

Telefriuli non stop

15.30

Nan.: Il grande teatro del West (i. Chuck Connors)

16.00

Film: San Giovanni Decolato (kom., 1940)

17.20

Nan.: Hallo Witch, 18.20 Stazione di servizio

18.50

Sguardi sul mondo

19.20

Dnevnik

20.30

Film: I cavalieri del nord-ovest (pust, 1950)

22.30

Rubrika in dnevne novosti

23.00

Nanizanka: Shannon

24.00

Kronika iz parlamenta

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)

Lastne oddaje:

19.30

Dogodki in odmevi

RADIO KOPER (slovenski program)

7.30, 14.30, 16.30

Poročila; 13.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 7.00 Kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Slovenija; 10.35 Prenos Vala 202; 13.00 Na valu Radia Koper; 13.15 V podaljšk; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Aktualno: Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 18.00 Jazz glasba; 18.15 JS Digital predstavlja New Age; 18.30 Glasbene želje po telefonu.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30

Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.07 Almanah; 8.40 Za kratek čas; 9.00 Ugani; 9.35 Popevka po želji; 10.00 Na prvi strani; 10.40 Družinsko vesolje; 11.00 Knjižne novice; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.40 Pesem; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Komedijant; 16.00 Poletna oddaja; 16.30 Summersong; 17.00 Oddaja v živo; 18.30 Souvenir d'Italy; 19.00 Najlepše; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30

Poročila; 10.00 Matineja in tedenski horoskop; 12.00 Pogovor z odvetnikom in Ostali Trst (pon.); 18.00 Športni komentar; 20.00 Gremo v gledališče; 20.30 Operni odri.

Po ostrih nesoglasjih na zadnji seji goriškega občinskega sveta KD začenja interno razčiščevanje razkol v večini pa se poglablja

Na prve konkretne posledice razkola v večini na Goriški občini ni bilo treba dolgo čakati. Načelnik svetovalske skupine KD v občinskem svetu Armando Obit grozi z odstopom; če se svetovalci te stranke ne bodo zedinili glede problema bolnišnice. Občinski tajnik KD Mattei je bil te dni odsoten, zato napovedujejo razčiščevalni sestanek v stranki šele po njegovem povratku v Gorico v začetku prihodnjega tedna. Tačas pa so socialisti predložili na zasedanju tajništva mestnega odbora in občinske svetovalske skupine formalno postavili ostalim večinskim partnerjem zahtevo po političnem preverjanju. Socialisti so naslovili ostalim šestim strankam večine na Občini pismo, v katerem zahtevajo čimprejšnji sestanek vseh strank koalicijske, na katerem naj bi preverili, kolikšna je složnost glede svojčastnih dogovorjenih izbir o vprašanju bolnišnice pa tudi o drugih problemih. Pri tem dajejo vedeti, da nameravajo razčistiti stališča in medsebojne odnose tudi do skrajnih posledic, če bo to potrebno. Kot piše v sporočilu za tisk mestni tajnik PSI Božo Gruntar, je namreč nesprejemljivo ponovno odpiranje vprašanja, okrog katerih je že obstajal jaseen dogovor. Socialisti očitajo v prvi vrsti republikancem, da so se sedaj instrumentalno opredelili za enotno bolnišnico, potem ko so podpisali program večine na Občini in na Pokrajini, kjer

je predvidena gradnja dveh novih bolnic v Gorici in Trzinu.

PSI je pripravljena pristati na ohranitev zaveznitva samo s tistimi silami, ki se bodo obvezale v tem smislu. Kdor se je medtem premislil, pravijo, mora izstopiti iz večine. To nedvoumno sporočilo je namenjeno kar trem od sedmih strank večine (PRI, PLI in Zeleni marjetice), ki so se opredelile za enotno bolnišnico. Socialisti ugotavljajo, da je sedanja večina preveč ohlapna in da je pogosto težko najti skupni imenovalec med tolikimi strankami. Če torej tri navedene stranke (ki imajo skupno le 4 predstavnike v občinskem svetu) ne bi spremenile svojih stališč, bodo najbrž zahtevali, naj se koalicijska omeji na ostale štiri stranke (KD, PSI, PSDI, SSK), ki bi vse kakor razpolagale z zadostno večino 26 od skupno 40 občinskih svetovalcev.

Taka rešitev bi pomenila tudi formalno krizo na Občini in bi terjala zameno občinskega odbornika PRI Druface. Po drugi strani pa bi to lahko imelo po mnenju občinskega svetovaleca PSI Pinija posledice tudi na Pokrajini. Tam je namreč zaradi že dolgotrajne odsotnosti svetovaleca KD Crisicja glas predstavnika PRI odločilen za obstoj večine. Verižna reakcija z izstopom republikancev tudi iz večine na Pokrajini bi torej utegnila povzro-

čiti politično-upravno krizo širših razsežnosti, ki bi poleg občinske zajela tudi pokrajinsko upravo.

Marsikaj pa bo v tem pogledu odvisno tudi od razmerij znotraj same KD, saj je danes težko ugotoviti, kakšno je stališče te stranke. Precej njenih občinskih svetovalcev se v sredo sploh ni udeležilo seje občinskega sveta, drugi (skupno šest in med njimi tudi občinski odbornik Fornasir) so se opredelili za enotno bolnišnico in le manjši del svetovalcev je sledil načelniku svetovalske skupine Obitu, ko je najbrž tudi zaradi nemoči, da bi obvladal lastno skupino, zapustil občinsko dvorano. Še pred preverjanjem med strankami, ki naj bi se začelo takoj po velikem šmarnu, naj bi torej prvi odgovori prišli z internega preverjanja v vrstah KD.

Z druge fronte pa smo včeraj prejeli izjavo goriškega tajnika PLI Claudia Decolleja, ki potrjuje opredelitev te stranke za enotno bolnišnico in zanika, da bi večinski dogovor na občini predvideval gradnjo dveh. PLI (kakor tudi PRI v izjavah občinskega svetovaleca Pecorarija) zato meni, da je vprašanje še odprto in da mora občinski svet izbrati najboljšo rešitev upoštevajoč predvsem potrebe zdravstva in brez političnih izsiljevanj ali vsiljevanj v "ožjih tajnih krogih" sprejetih odločitev.

Odbor za enotno bolnico o dogajanju na Občini Opozorilo upraviteljem naj prisluhnejo občanom

Razburljiva seja goriškega občinskega sveta v sredo zvečer je spravila občinsko večino na rob politične krize, kot poročamo posebej. Kot kaže pa je imela še drug učinek: povečala je razkorak med politiko in civilno družbo, kot trdijo v izjavi za tisk predstavnik Odbora za enotno pokrajinsko bolnišnico, ki združuje razne družbene, kulturne, strokovne (zdravniške) in sindikalne organizacije. Predstavniki odbora pišejo, da so z osuplostjo sledili prerokanju in medsebojnemu obtožbam občinskih svetovalcev, še posebej pa kritizirajo prenaplajeno in metodološko oporečno prekinitev seje.

V občinskem svetu, ugotavljajo, bi morali razpravljati o izbirah, ki bodo imele svojo težo v prihodnosti mesta. Na žalost pa se pogosto v tem izvoljenem telesu sploh ne upošteva volja, ki jo mestna skupnost izraža tudi preko svojih predstavnikov tako znotraj kot tudi izven institucionalnih teles. Tam, kjer bi morali razpravljati o zahtevah in potrebah občanov, se o teh sploh ne govori, pač pa prihaja le do medstrankarskega tekmovalstva, ko celo ne prevladajo težnje po uveljavljanju interesov še ožjih skupin. Zaradi tega predstavniki odbora želijo, da bi se občinski svet čimprej vrnil k obravnavi stvarnih problemov mesta. Med temi so tudi vprašanja zdravstva, glede katerih morajo biti občani prvi sogovorniki in ne zgolj pasivni gledalci, ki naj sprejemajo in prenašajo posledice izbir, s katerimi ne soglašajo.

Odbor za enotno bolnišnico nadalje sporoča, da se sicer noče spuščati v polemiko glede preverjanja v večini, ki upravlja goriško občino, da pa želi predstavnikom strank priporočiti le to, naj pri preverjanju upoštevajo predvsem potrebe mesta in najboljše možne odgovore nanje, take, s katerimi bo lahko soglašala večina občanov. Izbira enotne bolnišnice kot najboljše rešitve za zdravstveno oskrbo, bi po mnenju predstavnikov odbora pomenila izhod iz sedanje logike ozkih interesov in političnih obnašanj, ki niso vedno v skladu s pravili demokracije.

včeraj danes

Iz goriškega matičnega urada v obdobju od 29. julija do 3. avgusta.

Rodili so se: Patrik Cernic, Leonardo Portelli, Rudj Burdin, Manuel Nikolavcic, Stefano Gaggioli, Ambra Drius, Noemi Cuzzucoli.

Umrli so: 53—letna gospodinja Jožefa Graunar por. Petterin, 78—letni upokojenec Silvester Hoban, 65—letni uslužbenec Celeste Pedrini, 82—letna upokojenka Giustina Donda, 85—letni upokojenec Mario Millo, 82—letna upokojenka Gizela Mikulus por. Obljubek.

Poroke: karabinjer Antonio Alfonso in gospodinja Paola Parisi, delavec Roberto Zorut in delavka Paola Sprynar, podjetnik Fabio Godino in učiteljica telesne vzgoje Marina Baida.

Oklci: trgovec Marco Bressan in trgovska pomočnica Gabriella Mrau, karabinjer Gianni Collavino in otroška vzgojiteljica Mariagrazia Scialino, uradnik Valentino Rosin in uradnica Claudia Andolina, biolog Paride Di Luca in biologinja Elisabetta Pizzul, podčastnik letalstva Maurizio Sulin in delavka Valentina Cantarin, uradnik Roberto Susterini in blagajničarka Sandra Missio.

razna obvestila

SDGZ Gorica sporoča, da bodo uradi združenja zaprti zaradi dopustov od 12. do 16. avgusta.

SPD Gorica priredi v avgustu in septembru naslednje izlete in vzpone: 14. in 15. avgusta Triglav in Cmir, 23. in 25. avgusta Dolomiti (Odle), 1. septembra Saulce (Avstrija).

Občina Sovodnje obvešča, da je osnutek občinskega statuta na razpolago občanom v knjižnici in na sedežih kulturnih in športnih društev. Vsakdo lahko predstavi pismene pripombe na tajništvo občine do 20. avgusta.

Tajništvo srednje šole Tranko obvešča, da je bil rok vpisa za tečaj 150 ur podaljšan do 20. avgusta 1991.

Pokrajinski odbor Rdečega križa sporoča, da bodo goriški uradi v Ul. Cordelli zaprti do 21. avgusta. V ostalih avgustovskih delavnicah pa bodo poslovali od 9.00 do 12.30.

kino

Gorica

CORSO Zaprti.

VERDI Zaprti.

VITTORIA Zaprti.

Tržič

COMUNALE Zaprti.

EXCELSIOR Zaprti.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30-20.30 »Polni spomin«.

SVOBODA (Šempeter) 18.30 »Piratska patrola«.

DESKLE 18.00 »Tiger v akciji«. Ob 20.00 »Lov na rdeči oktober«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Al Moro — dr. Alesani — Trg de Amicis 10 — tel. 530268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Občinska lekarna št. 2 (Comunale) — ul. A. Manlio 14 a/b — tel. 480405.

pogrebi

Jutri, ob 9.30 Gizela Mikulus vdova Obljubek iz splošne bolnišnice v cerkev v Pevmi in na tamkajšnje pokopališče, ob 17.10 Saverio Antonio Vecchiet iz splošne bolnišnice v Koprivno.

† Zapustila nas je naša draga
Gizela Mikulus
vd. Obljubek

Pogreb bo jutri ob 9.30 iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Pevmi.

Žalujoci hčerka Jelka z družino sestra Milka in ostalo sorodstvo

Oslavje, 4. avgusta 1991

Antonini in Brancati obiskala Kulturni dom

Deželni odbornik za kulturo dr. Silvano Antonini je v torek obiskal Kulturni dom v Gorici. Spremljal ga je deželni odbornik Mario Brancati.

Deželna odbornika, ki sta si ogledala celoten objekt, sta sprejela člana Upravnega odbora, predsednica Nada Komjanc in ravnatelj Igor Komel ter predstavnika Pokrajinskega odbora SKGZ Boris Peric in Mirko Primožič. Gosta so seznanili s številnimi proble-

mi, ki jih trenutno mora reševati uprava in z bogato kulturno in telesnokulturno dejavnostjo, ki se v objektu odvija že deseto leto. Še posebej je bila naglašena vloga Kulturnega doma kot stičišča različnih kultur in mesto sožitja med tu živečimi narodi.

Srečanje je potekalo v plodnem in prijateljskem vzdušju.
(Na sliki — foto Mitt — med pogovorom v Kulturnem domu).

Pogovor o gradbeni dejavnosti na območju občine Gorica

Na nedavnem srečanju na sedežu združenja industrijcev, med predsednikom združenja Germanom ter občinskim odbornikom Nicolajem Fornasirjem, so razpravljali o bodočih gradbenih posegih v občini, bodisi kar zadeva nove gradnje, kakor tudi prenovo obstoječega stanovanjskega fonda. Srečanja sta se udeležila tudi predstavnik gradbincev, Visintin in Protot, predsednik mladih industrijcev Zulli in ravnatelj združenja Zandomeni.

Občinski odbornik za urbanistiko je sogovornike seznanil z načrti, ki jih pripravlja občina na različnih področjih. Prvi konkretni gradbeni posegi bodo seveda mogoči šele po odobritvi ustreznih urbanističnih instrumentov.

Po odobritvi variante št. 31 k splošnemu občinskemu regulacijskemu načrtu bodo možni posegi za prenovo ožega mestnega jedra, kakor tudi na območju ulic 9. avgusta in Trento. Pomemben vzvod za oživitve gradbene dejavnosti bo tudi varianta načrta za gradnjo ljudskih hiš. Na podlagi tega urbanističnega instrumenta bodo možni prenovitveni gradbeni posegi v ulici Baiaumonti, Ascoli in del Santo.

Poleg prenove obstoječega stanovanjskega fonda in gradnje novih stanovanjskih hiš, je za gradbeno dejavnost zanimiv tudi načrt urejanja velikih parkirišč. Za prvi tak objekt (na

območju drevored Virgilio) je, po besedah občinskega odbornika, že mogoče predvideti tudi financiranje (na podlagi zakona Tognoli). Posebno pozornost so zatem namenili tudi načrtovani gradnji parkirišč na območju ulice Brass.

Nove priložnosti za angažiranje gradbenih podjetij z Goriškega bodo tudi na področju blagovnega terminala, na območju ulice Terza Armata in tudi na Solkanskem polju (Kazermete).

Na vseh treh območjih gre za gradnjo industrijskih objektov, oziroma objektov namenjenih obrtniškim delavnicam.

Srečanje med RMV in Rdečimi skavti

V oddaji "Na počitnice" - na sporedu je danes ob 12. uri, ponovitev pa v sredo ob 8.10 - bomo na valovih Radia Trst A lahko prisluhnili pogovoru s člani taborniške organizacije Rodu modrega vala, ki so letos taborili v Zamlinu pri Stolbici v dolini Režije. Skupaj s taborniki so teden dni preživel v Režiji tudi Rdeči skavti iz Moskve, ki so bili že pred taborjenjem gostje goriških in tržaških tabornikov. Sklenila so se tako nova prijateljstva in vezi.

Zadoščenje ob ukrepu vlade

Vest, da je Ministrski svet na petkovi seji odobril osnutek zakona, ki predvideva odgoditev plačevanja socialnih dajatev s strani obrtnikov in trgovcev do konca leta, so tudi na Goriškem sprejeli z dokajšnjim zadoščenjem.

Zakonski osnutek morata sicer odobriti še obe zbornici parlamenta, vendar se zdi, da bi moral postopek steči brez posebnih zapletov in predvsem hitro.

Včeraj smo zabeležili tudi prve odmeve, oziroma ocene nedavnega sklepa vlade. Tako se je predsednik goriškega združenja trgovcev ASCOM s telegramom zahvalil poslancu Rebulli, senatorju Battellu in županu Scaranu za uspešno opravljeno posredovalno vlogo v Rimu. Delegacija goriških upraviteljev, med katerimi je bil tudi župan Scarano, pa tudi predstavniki Tržaške pokrajine, se je te dni mudila v Rimu, kjer se je sestala s podtajnikom pri Ministrskem svetu Ninom Cristoforijem in ga seznanila s stanjem gospodarstva ob meji.

Vlada je v petek sprejela prvo odločitev, ki bo pomagala premestiti sedanji trenutek, vendar bi bili potrebni in primerni še nekateri drugi ukrepi. Tako meni Sergio Rovis, da bi ustanovitev sklada izredne dopolnilne blagajne za trgovinska podjetja in fiskalizacija socialnih dajatev, kakor tudi odgoditev plačevanja davčnih dajatev, lahko v znatni meri omejila odpust delovne sile v trgovskem sektorju, ki je doslej najbolj občutil posledice krize v Jugoslaviji.

Nesreča avtomobilista iz Gradišča Z avtom zavozil v kanal pri Fari

Za voznika ford fieste Davida Ometta iz Gradišča, se je včerajšnji dan začel slabo. Na Majnicah, v neposredni bližini električne pretočne centrale Fantoni, je izgubil nadzorstvo nad avtomobilom, zavozil na rob ceste, drsel nekaj časa ob ograji in končno zavozil v kanal. Voznik se pri tem ni huje poškodoval. Sam je prilezel iz avtomobila na cesto in prosil za pomoč mimovozečega avtomobilista.

V bolnišnici so Omettu nudili le prvo pomoč. Nekaj po 3. uri zjutraj so na kraj nesreče prišli goriški gasilci, ki so po več kakor uro trajajočem prizadevanju potegnili avtomobil na cesto.

Vlom v garažo in dva poskusa tatvin v Trzinu

V Trzinu so neznanci prejšnjo noč vlomili v garažo stanovanjskega bloka v Ul. Parini 3. Najbrž z izvijačem so odprli zaklenjena vhodna vrata in nato poškodovali nekaj avtomobilov: na nekaterih so razbili okena oz. vetrobrane, na drugih pa so pustili samo manjše praske. Vandalsko dejanje je včeraj zjutraj odkril eden od stanovalcev in takoj obvestil agente komisariata. Škoda naj bi znašala nekaj milijonov lir, bolj kot zaradi tega pa so ljudje zaskrbljeni zaradi vse pogostejših tovrstnih pobalinskih podvigov.

Film v Raštelu

V Raštelu bodo nocoj ob 21. uri na pobudo Kinoateljstva in združenja "Gorizia giovane" predvajali film Leningrajski kavboji (rež. Aki Kaurismäki). Predvajanje bo na odprtem v gornjem delu Raštela, v primeru slabega vremena pa v Verdijevi kinodvorani.

izleti

SPD GORICA priredi 1. septembra družinski avtobusni izlet na Koroško z ogledom Kleinkirchheima in tamkajšnjih zanimivosti. Prijave do 24. avgusta, ob sredah med 10.30 in 12. uro na sedežu ter ob torkih in četrkih od 17.30 do 19. ure.

MPZ Rupa—Peč priredi 4—dnevni izlet v Budimpešto. Na razpolago je še nekaj mest. Interesenti naj pokličejo po telefonu naš. 882230.

V občinskem bazenu na Rojcah ugotavljajo izreden obisk Za "Počitnice v bazenu" se je odločilo nad tisoč otrok iz mesta in od drugod

Zanimanje za občinski bazen na Rojcah je letos nepričakovano veliko. Obiskovalcev je bilo že doslej toliko, da bodo do konca sezone zagotovo presegli rekorden obisk v lanskem letu. Pobuda "počitnice v bazenu", ki jo prireja športno združenje Gorizia nuoto - združenje med drugim tudi upravlja plavalni objekt - in je namenjena otrokom od 6. do 14. leta je do sedaj doživela nepričakovan uspeh. V prvih treh izmenah je namreč prestopilo prag bazena okrog tisoč otrok, do konca naj bi jih zato bilo preko tisoč, kar ni od muh. Očitno so se starši številnih otrok ogreli za dopolnjen počitnice v prijetnem hladu bazena, kjer večje število vzgojiteljev in plavalnih vadiateljev (vsako skupino sestavlja maksimalno 15 otrok, tako da je zagotovljeno pravilno nadzorstvo) sledi otrokom pri plavanju, igranju žogo in vodenju raznih družabnih iger. Tečajniki imajo sicer na razpolago tudi možnost kosila v prostorih goriskega razstavišča Espomego, vendar se te možnosti poslužuje bolj malo otrok.

Do konca letošnjih počitnic v bazenu ostajata le še dve izmeni. Začetek je predviden 12. in 26. avgusta.

Vabilu na prijetne počitnice v bazenu so se odzvali tudi otroci iz raznih krajev na Goriškem. Tako so bili v bazenu otroci iz Krmina, Števerjana, Vileša, Morara in nekaterih drugih krajev. Sicer vlada tudi v popoldanskem času na Rojcah pravi živčav. V primerjavi z lansko sezono je do sedaj zaplaval v olimpijskem bazenu kar tri tisoč oseb več. Polno zasedenost najdemo tudi kar zadeva tedenske plavalne tečaje, ki so namenjeni najmlajšim, to je od treh let dalje, in so na sporedu v popoldanskih urah (od 16. do 17. ali od

17. do 18. ure). V večernih urah pa prirejajo enotedenske tečaje za odrasle.

Še nekaj važnih podatkov za tiste, ki se bodo v naslednjih, kot se vse zdi, soparnih dneh odločili za obisk v goriskem bazenu. V avgustu bo obisk bazena za netačajnike od 10. do 20. ure. Bazen bo odprt tudi ob nedeljah

in praznikih. Vstopica velja 4 tisoč 500 lir za odrasle, obiskovalci do štirinajstega leta pa morajo odšteti 3 tisoč 500 lir. Na razpolago so tudi abonmajske vstopnice: 15 vstopnic za odrasle velja 36 tisoč lir, znižana cena pa 27 tisočakov.

Na sliki (foto Čubej): prijeten vsakodnevni živčav v občinskem bazenu na Rojcah.

Stališče Deželne zveze zelenih za FJk Zeleni proti zavrnitvi slovenščine na Pokrajini

Deželna federacija zelenih za Furlanijo - Julijsko krajino (Zeleni golobice) nam je dostavila izjavo za tisk, v kateri kritično obravnava nedavno odobritev statuta Goriške pokrajine in predvsem zavrnitev predlogov glede javne rabe slovenščine. Statut je pokrajinski svet odobril na seji, v ponedeljek. Zanj je glasovalo devetnajst od enainvajsetih navzočih svetovalcev. Za dokument so glasovali, kakor smo tudi že poročali, predstavniki DSL.

Poglejmo, kakšna je ocena Zelenih. Kar zadeva priznanje pravice do rabe slovenskega jezika v institucionalnem delovanju Pokrajine, je v bistvu edina "koncesija" v tem statutu - ugotavljajo zeleni - dovoljenje poseganja v slovenščini samo na prvi umestitveni seji pokrajinskega sveta. Gre za kratkovidno in omejevalno izbiro, ki sta jo že negativno ocenila pokrajinska svetovalca zelenih v utemeljitvi glasovanja proti statutu.

Poleg tega deželna zveza zelenih ocenjuje, da goriški pokrajinski upravitelj niso znali dojeti pomembnih novosti, ki jih odpira kriza Jugoslavije. Treba je tudi upoštevati, da je slovenska narodnostna skupnost na Goriškem že izrecno priznana v nekaterih državnih zakonih, da je že od nekdaj živ sestavni del tukajšnjega družbenega, kulturnega in gospodarskega življenja. Goriške stranke pa so ponovno pokazale popolno nerazumevanje dejstva, da je danes prav priznanje pravic manjšin dejanje, na katerem morata temeljiti demokracija in sožitje v vsakem obmejnem predelu Evrope.

Podpisnik izjave in član vsedržavnega sveta zelenih Elia Mioni ocenjuje, da se spričo takih zadržanj vsiljuje prepričanje, da kljub kopici solidarnostnih izjav s Slovenijo v zadnjih tednih in kljub poudarjanju posebnos-

ti obmejnih področij v bodoči Evropi pri nas še vedno prevladuje konservativno obnašanje, ki je vezano na nasprotja in opredelitive iz preteklosti. Vztrajanje pri tako zaprtih stališčih, zaključujejo zeleni, izvotljuje tudi pomen sicer pravih poudarkov glede bodočnosti italijanske skupnosti v Istri, ker ne kaže nikakršnega resničnega odpiranja v prid novi kakovosti sožitja.

Upokojenci vabijo 10 dni na Sardinijo in na Korziko

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško bo tudi letos konec meseca septembra priredilo daljši izlet. Tokrat so izbrali Sardinijo in Korziko, kamor bodo poleteli z letalom iz Ronk 26. septembra, vrnili pa se bodo 5. oktobra. Program ekskurzije je privlačen. Z letala se bodo izkrcali v Algheru in si v naslednjih treh dneh ogledali severni del Sardinije z znanimi turističnimi kraji Castelsardo, Capo Testa, S. Teresa di Gallura. Naslednje tri dni se bodo podali na Korziko, kjer bodo obiskali Ajaccio, Bastio, Corte, Bonifacio in še kak drug zanimiv kraj. Ob povratku na Sardinijo je nato predviden obisk vzhodne obale (Costa Smeralda, otoka Maddalena in Caprera), nato ogled Nuora in Orgosola z znanimi murali in kosilom med sardinskimi pastirji. Pot jih bo peljala tudi v Alghero, kjer si bodo ogledali značilne nuraghe, pa še v Capo Caccia na obisk Neptunovih jam, ki jih krasijo prelepi kapniki. Povratek v Ronke je predviden 5. oktobra v poznih popoldanskih urah.

Zaradi pravočasne rezervacije mest bodo vpisovanje izvedli že kmalu. Prijave bodo sprejemali le dva dneva, v ponedeljek, 12., in sredo, 14. avgusta, od 10. do 11. ure na sedežu društva (Ul. Croce 3). Interesente obveščajo, da bodo v ceni izleta poleg bivanja všteti vsi prevozi z letalom, avtobusi in trajekti, spremstvo vodiča iz Gorice ter krajevnih vodičev in tudi vstopnina v Neptunove jame ter nuraghe. Podrobnejše informacije pa vsekakor nudijo ob vpisu.

prispevki

Ob 80. rojstnem dnevu daruje Olga Zavadlav iz Sovodeni 50 tisoč lir za Društvo slovenskih upokojencev za Goriško.

Namesto cvetja na grob Ide Pavlin daruje Nadja Pavlin - Cussig 100 tisoč lir za KSD Naš prapor.

V nabiralni akciji za pomoč Sloveniji, ki je bila v kulturnem domu A. Budal v Štandrežu, so nabrali skupno milijon 650 tisoč lir. Prispevali so: odbor kulturnega društva Oton Župančič 780 tisoč lir, Elda in Angela Nanut 250 tisoč lir, Adolfo, Marta in Serena Zorn 200 tisoč lir, T. in J. 150 tisoč lir, Mario Kobal 100 tisoč lir, Franc Mozetič 50 tisoč lir, Igor Mozetič 50 tisoč lir, Stanko Zorn 50 tisoč lir in Giuseppina Mucic 20 tisoč lir.

Za združenje La salute v Ločniku so z raznimi nameni darovali: družina Irene Tesolin 27 tisoč lir, družina Cumar 30 tisoč lir, družina Maria Galiussi 5 tisoč lir, družina Carmela Del Pin 20 tisoč lir.

Neobičajen obisk na Posojilnici v Doberdolu Prišli so mladi iz Kaluge v SZ

V tem času se mudi v Italiji večja skupina ruskih skavtov. Nekaj jih je tudi v naši deželi, podrobneje v Ronkah. Gostje so nastanjeni pri nekaterih ronških družinah, domači skavti pa so poskrbeli, da bi se čimbolje počutili in so med drugim priredili več vodenih izletov in obiskov znanih krajev v deželi in tudi izven. Tako so v prejšnjih dneh bili v Trstu, kjer so si ogledali grad sv. Justa, nazaj grede pa še Miramarski grad in park. Bili so nato v Benetkah, obiskali pa so tudi slovenske skavte, ki taborijo na Nevejskem sedlu. Gosti iz Sovjetske zveze pa so bili na obisku tudi pri Kmečko obrtni posojilnici v Doberdolu. Sprejela sta jih Predsednik Andrej Gergolet inravnatelj Maks Gergolet. Mladim gostom iz Kaluge (mesto leži kakih 120 kilometrov od Moskve) sta obrazložila delovanje posojilnice in jih seznanila z zgodovino naše kraške vasi. Upravni svet posojilnice je ob tej priložnosti seveda poskrbel za priložnostno darilo. Obiskovalcem so podelili manjši nahrbtnik in nekaj šolskih potrebščin. Mladi

gosti iz Sovjetske zveze so se podali še na krajši izlet na Vrh, prijeten popoldan pa zaključili v gostilni pri Andreju.

Na sliki (foto Čubej): ruski gostje med obiskom v posojilnici v Doberdolu.

Turistične pobude na Novogoriškem Praznik v Bovcu in Noč na jezeru

Julijski dogodki v Sloveniji so prekriti zali marsikateri plan in to ni obšlo tudi turistične prireditve na Goriškem. Skoraj vse planirane prireditve s športno-turistično vsebino so bile odložene, odpovedane, skratka letos se jih ne bo več izvedlo.

Ker pa sta pred nami praktično še skoraj dva meseca poletja, sedaj po umiritvi stanja, je mogoče pričakovati nadaljevanje tovrstnih prireditev.

Turistični delavci zbrani v turističnih društvih in organizacijah imajo na Goriškem v programu v avgustu in septembru kar 27 različnih prireditev na temo turizma in sport.

Odločili so se, da jih kljub izjemnim razmeram izvedejo. Prekinitev, oziroma niti imeti neugodne posledice tudi prihodnje leto. Z načrtovanimi prireditvami (zaradi vojnih razmer) začetek turistične sezone letos.

Naj našteto nekaj najbolj zanimivih. Danes pripravljajo tradicionalno Noč na jezeru na Mostu na Soči. V Bovcu pa bo Novi Gorici bo 7. in 8. mednarodni ko-

Lokvarji pripravljajo 25. avgusta praznik malin. Ta dan bo na Lokvah tudi mednarodni turnir v minigolfu. V istem kraju pa bo 22. septembra praznik gob. Planinsko društvo Nova Gorica pa bo organiziralo, tudi letos, Pastirski dan na Krških jezerih. Prireditve bo 8. septembra.

Na Ajševici pri Novi Gorici bo v začetku septembra zbor letalcev.

Rajmund Kolenc

Poletni vozni red je v veljavi do 28. septembra Vozni red vlakov iz Gorice in Tržiča

GORICA

ODHODI:
PROTI TRSTU: 5.34 (L/a), 6.09 (L), 7.08 (D/a), 7.46 (L), 8.46 (L/a), 10.03 (D), 12.49 (D), 13.38 (D/a), 14.13 (L), 14.57 (D/a), 15.59 (D), 17.21 (L), 18.00 (L), 19.29 (D), 20.16 (L), 21.12 (D/s), 23.37 (L).
PROTI VIDMU: 6.14 (D), 7.00 (L/a), 7.48 (D/s), 8.52 (D), 11.10 (L), 13.01 (D), 14.11 (L), 14.52 (D/a), 15.29 (L), 17.26 (D/a), 18.12

(L), 18.39 (D/a), 19.10 (D), 20.07 (D), 21.52 (D), 0.23 (L).

V NOVO GORICO: 9.46.

PRIHODI VLAKOV

IZ VIDMA: 6.08 (L), 7.07 (D/a), 7.45 (L), 8.45 (L/a), 10.02 (D), 12.48 (D), 13.37 (D/a), 14.12 (L), 14.56 (D/a), 15.58 (D), 17.20 (L), 17.59 (L), 19.28 (D), 20.15 (L), 21.11 (D/s), 23.36 (L).

IZ TRSTA: 6.13 (D), 6.58 (L/a), 7.46 (D/s), 8.51 (D), 11.09 (L), 13.00 (D), 14.10 (L), 14.51 (D/a), 15.28 (L), 17.25 (D/a), 18.11 (L), 18.38 (D/a), 19.09 (D), 20.06 (D), 21.51 (D), 0.22 (L).

IZ NOVE GORICE: 11.16.

Legenda: (L) - lokalni, (D) - direktni, a) vozi samo ob delavnikih, s) vozi samo ob sobotah do 7.9.91.

TRŽIČ

ODHODI:
PROTI TRSTU: 1.54 (D), 5.59 (L/a), 6.18 (L/a), 6.36 (L), 6.47 (D), 7.13 (D), 7.18 (D/a), 7.28 (D/a), 7.43 (E), 8.08 (L), 8.23 (E), 8.57 (L), 9.11 (L/a), 9.43 (E), 10.25 (D), 10.54 (L), 12.37 (D), 13.10 (D), 13.51 (D), 14.00 (D/a), 14.28 (L/a), 14.38 (L), 14.52 (D), 15.18 (D/a), 15.51 (D), 16.18 (D), 17.42 (L), 17.47 (L), 18.25 (L), 18.41 (D), 19.24 (L), 19.44 (D), 19.50 (D), 20.15 (L), 20.41 (L), 21.46 (L), 21.33 (D/s), 22.51 (L), 23.18 (E), 23.38 (L), 0.02 (L).
PROTI BENETKAM: 4.43 (L), 5.29 (L/a), 6.08 (L), 6.15 (D), 6.40 (L/a), 7.48 (E), 8.47 (D), 9.50 (L), 10.29 (L), 11.09 (L), 12.48

(D), 14.18 (L/a), 14.43 (D), 15.48 (D), 16.35 (L), 17.35 (D), 17.58 (L), 18.40 (E), 19.56 (L), 20.50 (D), 21.07 (E), 21.42 (D), 21.51 (D), 22.40 (E).

PROTI VIDMU: 5.54 (D), 6.35 (L/a), 7.22 (D/s), 8.32 (D), 10.45 (L), 12.43 (D), 13.44 (L), 14.32 (D/a), 15.04 (L), 17.05 (D/a), 17.48 (L), 18.19 (D/a), 18.46 (D), 19.40 (D), 21.30 (D), 23.52 (L).

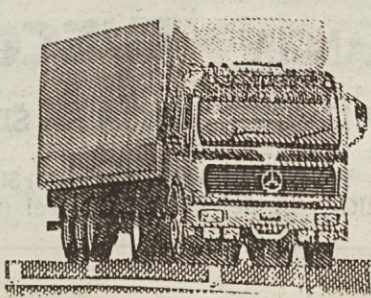
PRIHODI:

IZ TRSTA: 4.42 (L), 5.28 (L/a), 5.53 (D), 6.07 (L), 6.14 (D), 6.34 (L/a), 6.39 (L/a), 7.21 (D/s), 7.47 (E), 8.31 (D), 8.46 (D), 9.49 (E), 10.28 (L), 10.44 (L), 11.08 (L), 12.42 (D), 12.47 (D), 13.43 (L), 14.17 (L/a), 14.31 (D/a), 14.42 (D), 15.03 (L), 15.47 (D), 16.34 (L), 17.04 (D/a), 17.34 (D), 17.47 (L), 17.57 (L), 18.18 (D/a), 18.39 (E), 18.45 (D), 19.39 (D), 19.55 (L), 20.49 (D), 21.06 (E), 21.29 (D), 21.41 (D), 21.50 (D), 22.39 (E), 23.27 (E), 23.51 (L).

IZ BENETK: 1.53 (D), 6.17 (L/a), 6.45 (D), 7.12 (D), 7.17 (D/a), 7.41 (E), 8.22 (E), 8.56 (L), 9.40 (L), 10.53 (L), 12.36 (D), 13.50 (D), 14.27 (L/a), 14.51 (D), 15.50 (D), 17.41 (L), 18.40 (D), 19.22 (L), 19.43 (D), 20.14 (L), 21.45 (L), 22.50 (L), 23.17 (E), 23.37 (L).
IZ VIDMA: 0.01 (L), 5.58 (L/a), 6.35 (L), 7.27 (D/a), 8.07 (L), 9.10 (L/a), 10.24 (D), 13.09 (D), 13.59 (D/a), 14.37 (L), 15.17 (D/a), 16.17 (D), 17.46 (L), 18.24 (L), 19.49 (D), 20.40 (L), 21.32 (D/s).

Legenda: (L) - lokalni, (D) - direktni, (E) - ekspresni, (L) - intercity, a) vozi samo ob delavnikih, s) vozi samo ob sobotah do 7.9.1991.

La Goriziana s.r.l.
ŠPEDICIJA IN MEDNARODNI PREVOZI

Sedež in uprava
Ul. Duca d'Aosta 180
34170 GORICA
Tel. (0481) 520660-520655

Operativni urad
MMP ŠTANDREŽ
Tel. (0481) 22351/2/3/4/5

Telex: 460107 LAGORI I
Fax: (0481) 520117

Claudia Raza in Giorgio Benedetti v Sesljanu

V iskanju prvobitnih silnic in vzbujanju sanjskih scenarijev

Svetlobni prehodi slikarke Claudie Raze

Benedettijeva skulptura

V prostorih sesljske Letovišarske ustanove je do 24. avgusta na ogled razstava priznanih umetnikov Claudie Raze in Giorgio Benedetti; pripravil jo je umetnostni kritik Carlo Milic, ki je ob odprtju spregovoril in orisal ustvarjalno pot slikarke Raze in kiparja Benedetti, kot ju nam predstavlja že sam naslov razstave Slikarstvo in kiparstvo v dragi.

Umetnika se med seboj dopolnjujeta, obenem lahko zasledujemo nekaj značilnosti, ki so skupne obema. Razova je po rodu iz Čedad, živi na Krasu, predvsem pa lahko opazimo, kako zaživi Kras v njenih delih kot osnovni motiv, ki navdihuje razplet njene ustvarjalnosti.

Podobno opazimo pri Benedettiju, ki je po rodu iz Pirana, da se je kaj kmalu udomačil v Furlaniji. Živi v Čedadu, tu ustvarja in je bil deležen številnih priznanj. V prostorskem oblikovanju lesa je odkril najustreznejše sredstvo, s katerim oživljati tradicijo preko klasičnih motivov.

Stilizirane oblike Benedettijevih kipov so kompozicijsko umirjene; označujejo jih predvsem naravne venature v sožitju s teksturnimi obdelavami lesnih površin. Vabljen vonj po smoli nas vodi okoli razstavljenih kipov v iskanju oblikovnega naboja, kot rezultanto časovnih utrinkov, ki jih čas obstoja iztrže večnosti in prikaže v arhetipski podobi bojvnika, svetnika, jezdec ipd.

Kiparska roka odločno oblikuje leseno gmoto v enakomernem spletu oglatih in zaobljenih površin. Teksturna obdelava igra prvenstveno vlogo pri posredovanju globlje vsebine, tiste umetniške žilice, ki povzdiguje obrtniško spretnost na pojmovno raven, ki privede gledalca do intimnega doživljanja likovnega dela.

Prav površinska obdelava oblike časovno opredeljuje, skozi prodiramo v globlje plasti praspomina v iskanju prvobitnih silnic.

Pretok miselne linije kiparskega modeliranja se nadaljuje s miselno nitjo, ki pronica skozi kamnita kraška tla in zaživi v slikarskih delih Claudie Raze. Ob čisto otipljivih Benedettijevih kipih se nam tu razgrinjajo mehki barvni prehodi, svetlobne igre Claudie Raze: v prostoru slikarskih stvaritev sledijo občutkom, miselni pretok vzbuja sanjski scenarij. Kot bi kraški kamen izgubil svojo težo in v novi dimenziji doživel oblikovno metamorfozo; kot bi dvignili zastor, ki ločuje naravni svet od nadnaravnega in odkrili v prepletu barvnih učinkov energijski tok, povezan z obnovo čustev. Tu zasledujemo Prometeja, ki bo znova ob jetra, tu nas mitološki prizori znova privabijo v svet emocij, ki spremlja našo vsakdanost.

Izredna tehnična spretnost in izkušnost dovolujeta umetnici Razi doseči likovni izraz.

JASNA MERKU'

Septembra že osemindesetletič v Benetkah

»Evrocentrični« filmski festival

BENETKE — Enaindvajset del v tekmovalnem sporedu, štirinajst filmov v netekmovalnem pregledu, deset filmov v okviru 8. mednarodnega tedna kritike, osem matinee za italijanske filme, dvaindvajset ameriških filmov v okviru retrospektive Pred kodeksi - pred Haysovim moralizmom 1929-1935. Vse to bo zajemal letošnji že 48. pregled filmske umetnosti v Benetkah od 3. do 14. septembra. Seveda so tu še nekatere stranske prireditve, ki jih bodo organizatorji predstavili tik pred začetkom festivala.

O samem festivalu se je direktor filmskega dela Guglielmo Biraghi izjavil karseda pohvalno, ko je posebej poudaril, da je festival zasnovan na človeka ali da je človek tematski skupni imenovalec mnogih predstavljenih filmov: človek v okviru narave ali družbe, v stalnem soočanju z eno ali drugo, človek kot protagonist ali dramatično žrtev. Filmi vsebujejo zanimive individualistične karakteristike, čeprav je obenem več posluha za okolje, tako bo festival otvoril dokumentarec, ki ga je producirala WWF.

Oznaka, ki so jo nadeli letošnji prireditvi v Benetkah je »evrocentrični festival«. Velika je prisotnost evropskih režiserjev, tudi takih, ki jih tržišče odklanja, kot so recimo, Belgijka Chantal Akerman, portugalski mojster Manoel de Oliveira, ekscentrični Anglež Derek Jerman. Za veleprodukcije z ameriškim pečatom bo malo prostora, saj jih bo poredoval samo The Fisher King Terryja Gilliana, film z

vsemi posebnimi efekti, ki jih terja zgodba o Lancelotu v Manhattanu. Zelo omejen je tudi prostor, ki ga imajo na razpogo izvenevropske države, pojavljajo se namreč samo Maroko in Kitajska, poleg seveda »mejne« države Turčije, ki jo bo zastopal proslavljeni mojster Omer Kavur. Indija bo prisotna z ameriško zgodbo Mississippi Marsala Mire Nair.

Italijo bosta zastopala dva avtorja, ki sta dolga leta delala v senci - Fabio Carpi in Emidio Greco, ob njiju pa že priznani Marco Risi. Vračajo se tudi Jean-Luc Godard po velikem uspehu Prenon Carmen, Anglež Peter Greenaway s shakespearovskim Prospero's Book in Werner Herzog z delom Grido di pietra, ki ga je prav v Benetkah napovedal že lani. Z Vzhoda prihajajo samo priznani in poznani avtorji, kot Nikita Mihalkov iz SZ s svojim Urga, ki ga je posnel na Mongolskem, Madžar Istvan Szabo z delom Meeting Venus, ki mu je producent Anglež David Puttnam in v katerem nastopajo »zvezde« kot Erland Josephson in Glenn Close.

Na festivalu ne bo prisoten film južnoameriškega režiserja Salmana. Delo so toliko in tako ovirali, da bo izšlo šele prihodnje poletje. Prav tako, čeprav iz drugih razlogov, še ni končan zadnji film Wima Wendersa.

RAI bo prisotna v dveh koprodukcijah, istočasno bo v okviru italijanskih matinee predstavila še sedem svojih filmov, v netekmovalnem sporedu pa Monicellijev Rossini, Rossini.

Komorna glasba v gledališču Miela

Tržaško glasbeno poletje nam ponuja v torek zvečer (ob 20.30) v Gledališču Miela zanimiv koncert komorne glasbe z dvema skupinama.

Iz Münstra (v Westfaliji) prihaja Trio Brentano, ki ga sestavljajo violinistka Theresia Pfluger, violončelista Susanna Pfluger in pianist James Vaughan. Ansambel ima veliko izkušenj s koncertiranjem, saj se je izpopolnjeval v priznanih evropskih solah, kot so, denimo, Accademia Chigiana v Firencih in se akademije na Dunaju, v Dublinu in v Londonu. James Vaughan je dvakrat zmagal državnih natečaj za kompozicijo na Irskem in je trenutno korepetitor v Dunajski operi.

Ob gostih iz Münstra bo nastopil tudi Serenade Ensemble, ki se je rodil v tržaškem glasbenem okolju. Skupina je na samem začetku delovala v šoli Musica d'insieme pri profesorju Giorgiu Brezigarju v okviru tržaškega Konservatorija. Posamezni člani skupine sodelujejo s tržaško operno hišo, izpopolnjevali pa so se v Lancianu, Portogruaru in v Assisiu. Pojavili so se tudi na mnogih natečajih, kot recimo v Stresi, Anconi, Rimu in Ljubljani.

Skupino Serenade Ensemble sestavljajo flavtist Daniele Porcile, klarinetist Cristiano Velicogna, trobentar Flavio Davanzo, pianist Aljoša Starc, pri tolkalih pa so Claudio Pribetti in Tomislav Hmeljak.

Spored večera predvideva med drugim Brahmosov Trio v C-duru op. 87 in Amoroso skladbo v prazvedbi.

Pri Cankarjevi založbi je izšel četrti zvezek nove zbirke Slovenska dediščina

Gradovi kot neme priče odmaknjenega časa

Cankarjeva založba v Ljubljani je letos poskrbela za prijetno presenečenje. V zbirki Slovenska dediščina so doslej izšle že štiri knjižice žepnega formata, za Plečnikovo Ljubljano, Arheološkimi izkopaninami in Tehniškimi spomeniki je pred kratkim razveselila bralce še brošura Gradovi izpod peresa uglednega slovenskega zgodovinarja dr. Ivana Stoparja. V spremni besedi z naslovom Priče časa iz zgodovine, avtor poudarja, da so gradovi na Slovenskem, danes največkrat v razvalinah, le redko ohranjeni ali celo vzdrževani. Torej so zgolj neme priče tistega odmaknjenega časa, ki ga navadno označujemo z besedo fevdalizem, čeprav so gradovi pravzaprav nastajali v njihovi zreli dobi, nekako od 11. stoletja dalje do začetka nove dobe.

V nadaljevanju avtor piše, da v 10. in 11. stoletju na Slovenskem še ni bilo pomembnejših plemiških središč niti škofijskih sedežev, zato so tudi najstarejši gradovi nastali zunaj današnjih državnih meja Slovenije, čeprav so bili v lasti plemstva, ki je gospodovalo nad slovensko deželo. Tako je bil doberšen del Gorenjske s središčem na Bledu v rokah briksenških škofov, med ostalimi slovenskimi pokrajinami pa je Primorska vse do Postojne in dela Notranjske sodila pod Ogle, ki so ga čedalje bolj utesnjevali njihovi nekdanji vazali, grofje Goriški, Devinski in Ortenburški. Gospodarili so še Andenški in Ortenburški, pa Spanheimi, Babenberžani in Pfemisi, pozneje tudi Habsburžani in Celjski, da naštejemo le nekatere. Dr. Stopar pravi, da je vsak od teh velikih fevdalcev na območju svoje upravne oblasti pozidal vrsto manjših gradov, ki so predstavljali središča strnjanih gosposčin. Osamosvajati so se začeli šele v 15. in zlasti v 16. stoletju, to je prehajati iz fevdalne odvisnosti v neposredno osebno last posamičnih mlajših plemiških roduv. To pa je že čas, ko je minila klasična doba gradov, kajti

pozneje so se obdržali le tisti, ki so bili razmeroma lahko dostopni in ne preveč odmaknjeni. Novi življenjski slog je namreč terjal več udobnosti, kot so si jo lahko zagotovili znotraj debelega zidovja grajskih utrd.

V tistem času naj bi na Slovenskem opustili več kot polovico od dotadanjih približno 250 gradov, kolikor naj bi jih bilo po prvotni oceni v srednjem veku. Drugi val opuščanja gradov na slovenskih tleh je sledil ob koncu 18. stoletja, ko je fevdalizem kot družbeni red doživel svoj dokončen razkroj. Sicer pa v svoji knjižici skuša dr. Ivan Stopar predstaviti bralcem polovico pomembnejših gradov na Slovenskem. Skratka, vse od ohranjenih do tistih, ki jih poznamo kot še vedno močnejše razvaline, ne da bi pri tem upoštevali tudi tiste, za katerimi se je malone izgubila vsaka sled ali pa so njihovi ostanki komaj še vredni ogleda.

Čeprav so Stoparjevi Gradovi namenjeni najširšemu krogu bralcev, avtor v predgovoru posebej poudarja, da se je skupaj s sodelavci zavestno odpovedal pretirani poljudnosti. Zato omenja prve omembe gradov vselej v avtentični obliki z željo, da bi bila knjižica uporabna tudi za strokovnjake, saj žal še vedno nimamo ustreznega celostnega pregleda grajske arhitekture na slovenskih tleh. Z barvno slikovno opremo je predstavljenih 84 gradov, raztresenih po vsem slovenskem ozemlju, od Bizeljskega do Žumberka, prvi med gradovi na Primorskem pa je že leta 1343 izpričani patriarhov grad - castrum nostrum de Idria, o katerem ni sicer nič znanega.

Sledi mu Predjamski grad pri Postojni. Grad prvič omenjen 1274, so pozidali oglejski patriarhi, a je že v 14. stoletju postal habsburški, od konca tega stoletja pa so ga upravljali vitezi Jamski-Luegerji. Pred več kot petsto leti (1483) je tržaški glavar Gasper Ravbar v njem premagal roparskega

viteza Erazma, nakar so grad zapovrstjo upravljali Purgstallerji, Kobencli, Coroniniji in Windischgrätzji. Za Predjamskim gradom najdemo v brošuri Mali grad pri Planini, o katerem srednjeveški viri molče, le 1321 se omenja vitez Renc, ki utegne izvirati iz Planine pri Rakeku. Z zgodovino gradu Prem je najtesneje povezan premski vitez, ministerial devinskih gospodov Udo de Prem. Ko leta 1399 rodovina Devinskih v moški liniji izumre, se grada polastijo Walseeji, ki jim leta 1472 kot lastniki sledijo Habsburžani. Potem naletimo še na dva naša znana gradova: Rihemberk in Socerb. S prvim so povezani rihenberški vitezi, goriški ministeriali, ki se pojavljajo v virih od 12. stoletja dalje - takrat se omenja Hugon de Rifenberch. Grad so

pozneje imele v zajemu ali zastavi različne plemiške rodovine, dokler ni 1466 prišel v posest Lanthierjev. Za grad Socerb starejši podatki niso znani, vsekakor pa naj bi stal že v 13. stoletju in predstavljal pomembno utrdbo na meji med Kranjsko in beneško republiko. Njegovi gospodarji naj bi se nenehno menjavali - kdor je bil lastnik Socerba je hkrati obvladoval pomembno trgovsko pot z morja proti osrčju Evrope.

Morda še beseda, dve o gradovih Kozlov rob pri Tolminu ter nad Vipavo. Stari tolminski grad kot sedež grajskega glavarja oz. kapitana so, po zapisih dr. I. Stoparja, verjetno že v 12. stoletju pozidali oglejski patriarhi. Že leta 1188 se namreč omenja Gundra-

mus de Tulmin purgraf, 1386 pa se ob starem gradu omenja tudi patriarhov dvor-curia. Grad je bil pozneje v rokah Goriških, pa tudi Čedadcev in drugih, v 17. stoletju pa so ga povsem opustili in prepustili zobu časa. Na drugi strani se grad nad Vipavo, ki so ga prav tako pozidali oglejski patriarhi, prvič omenja leta 1275 kot castrum Wipaci superioris, vendar že med leti 1154 in 1156 nastopa vitez Wiluinus de Wippach. Po letu 1344 je grad postal last Habsburžanov, a je bil že v Valvasorjevem času opuščen. Danes razvaljeni ostanki z zelo debelimi stenami po Stoparjevi sodbi izjemno nazorno izpričujejo sistem srednjeveške grajske obrambe.

IVAN VIRNIK

adria impex
UVOZ-IZVOZ ZASTOPSTVA S.p.A.

POOBlašČeni IZVOZNIKI OSEBNIH AVTOMOBILOV, TOVORNIH VOZIL IN ORIGINALNIH REZERVNIH DELOV

LANCIA

IVECO

SPECIALIZIRANI V IZVOZU BLAGA ZA ŠIROKO POTROŠNJO

34132 TRST - Ul. Geppa 9 - Tel. (040) 369220 - Fax (040) 369112 - Telex 460231 ADEX I
34170 GORICA - Ul. dell'Industria 6 - Tel. (0481) 522012

V italijanski nogometni A in B ligi

Objavili koledar

RIM — Včeraj so objavili koledarje italijanskih nogometnih prvenstev v A in B ligi in kot običajno ob teh priložnostih so si kot na tekočem traku sledili komentarji in izjave raznih izvedencev in strokovnjakov, igralcev in trenerjev, funkcionarjev, da je že nemogoče povzeti, kaj so vse povedali. Izjave pa so si bile v glavnem dokaj podobne, za nekatere bo začetek težak, za druge lažji, derbiji so zadeva zase, in podobno. A kaj bi lahko tudi povedali? Ekipa so še na pripravah, do prvenstva, ki se prične 1. septembra, pa bo še toliko priložnosti za napovedi in predvidevanja, ocene, polemike...

Sporod 1. kola A lige (povratni del se začne 26. 1. in konča 24. 5. 92): Ascoli - Milan, Bari - Torino, Cagliari - Sampdoria, Genoa - Cremonese, Inter - Foggia, Juventus - Fiorentina, Lazio - Parma, Napoli - Atalanta, Verona - Roma.

Sporod 1. kola B lige (povratni del se prične 26. 1. in konča 14. 6. 92): Bologna - Cosenza, Lecce - Venezia, Messina - Cesena, Padova - Ancona, Palermo - Brescia, Pescara - Modena, Piacenza - Lucchese, Pisa - Casertana, Reggiana - Taranto, Udinese - Avellino.

Maradona navdušil

BUENOS AIRES — Maradona je na včerajšnji nogometni tekmi v dobrodelne namene navdušil argentinske navijače. Pomerili so se bivši nogometaši in igralci (zmagali so prvi s 5:4), a Marado-

na je za slednje dal tri gole. Dokler niso sporočili, da bo igral tudi alsvni Diego, so prodali le 1000 vstopnic, a zatem so napolnili stadion.

Na predolimpijski regati

Bogatčeva izvrstna

BARCELONA — Na predolimpijski regati v Barceloni je jadralka TPK Sirena Arianna Bogatčeva potrdila svoje velike sposobnosti. V konkurenci 46 tekmovalcev (vsaka država je poslala po eno ali dve) je namreč v razredu europa zasedla izvrstno 5. mesto. Druga zastopnica italijanske reprezentance, Calligarisova pa je pristala šele na 16. mestu.

Skupno so izpeljali sedem regat, Bogatčeva pa je v posameznih nastopih dosegla naslednje uvrstitve: 7., 17., 1., 15., 20., 3. in 8. mesto. Zmagala je Jensenova (Dan.) pred Möberghovo (Nor.) in Beckellovo (ZDA).

Nastop v Barceloni praktično pomeni začetek kvalifikacij za olimpijske igre, a naša jadralka je na najboljši poti, da se nanje tudi uvrsti.

V včerajšnji prijateljski tekmi v Bazovici proti Triestini

Zarja solidna v 1. polčasu

TRIESTINA - ZARJA 7:0 (2:0)

TRIESTINA - 1. polčas: Longo, Lo Sacco, Tangorra, Danelutti, Cerone, Cossaro, Marino, Conca, Solimeno, Terraciano, Romano; 2. polčas: Riommi, Di Rosa, Milanese, Di Benedetto, Sandrin, Cernecca, Casonato, Luiu, Trombetta, Pasqualini, Iacuzzi.

ZARJA - 1. polčas: Kočevar, Antonič, Ridolfo, Calò, Poboni, Kalc, Zubin, Grgič (v 13' Gombač), Voljč, Pipan, Čermelj; 2. polčas: Kočevar, Kalc (v 83' Ridolfo), P. Stoka, Santi, D. Stoka, D. Ferluga, Volo, Gombač (v 69' M. Ferluga), Gabrielli, Furlani (v 75' Canziani), Miclaucich.

STRELCI: Solimeno v 16', Marino v 20', Trombetta v 50' in 55', Milanese v 60', Casonato v 84' in Pasqualini v 90' SODNIK: Crivelli iz Trsta. KOTI: 3:1 za Triestino. GLEDALCEV: 1000.

Zanimanje je seveda veljalo za Triestino, ki je kljub nižji ligi privabila v Bazovico precej gledalcev. Prvi polčas sta obe moštvi (na sliki D. Križmančiča) odigrali z boljšim delom razpoložljivih igralcev, prednost v korist Triestine pa je bila očitna predvsem v 2. polčasu, ki ga je Zarja odigrala z moštvo, sestavljenim iz gostov številnih drugih klubov.

V prvi polovici igre se je Triestina izkazala s serijo dobrih prodorov, ki sta jih skupno izvajala Solimeno in Romano. Resnici na ljubo sta bila pri zaključkih dokaj netočna. Številne prodore v globino igrišča Zarje je izvedel tudi levi krilec Tangorra, ki ni v svojih naletih našel pred seboj vrednega nasprotnika.

Zarji je šlo vsaj zadoščenje, da je prva zapostavila vratarja. Po nekaj napakah Triestine je prvi gol padel po hitrem prodo-

ru Romana, ki je podal Solimenu. Z glavo je kandidat za mesto "bomberja" dosegel svoj prvi gol za Triestino. Do izraza je prišel tudi vratar Zarje Kočevar, ki je akrobatsko odbil v vratnico natančen strel Tangorre.

Triestina je do konca polčasa napadala s precejšnjo vmeno in Solimeno je dvakrat zadel vratnico. Kočevar je odlično posegel pri kombinaciji Solimeno-Romano, malo pred koncem pa se je Gombač znašel sam pred vratarjem Triestine, ni

pa mogel izkoristiti priložnosti za možni zadetek. S petimi goli je bila Triestina popoln gospodar igrišča v 2. delu igre.

Dobro so igrali Trombetta, Pasqualini, Luiu in Milanese, najbolj slikovito akcijo pa je izvedel 18-letni Peter Stoka (sicer član Primorja), ki je učinkovito »predrl« obrambo Trombette in Di Rose in ju dejansko osmešil.

Danes popoldan bo Triestina nastopila v Lignano proti Palermu, ki na letos igral v B ligi. (Bruno Križman)

V teku na 4x100 m v Montecarlu

Izenačen svetovni rekord

MONTECARLO — Ameriški sprinterji Marsh, Burrell, Heard in Lewis, člani Sante Monice Track Cluba, so na atletskem mitingu v Montecarlu v času 37'39 izenačili svetovni rekord v štafeti 4x100 m. Isti čas je postavila francoska štafeta na lanskem evropskem prvenstvu v Splitu. Za Američane se je včeraj uvrstila Italija (39'06) pred Sovjetsko zvezo (39'36).

Pred tem je Sovjet Bubka zamenjaval naskakovati svetovni rekord na višini 6,10 m (sicer je zmagal, a z znanko 5,90 m). Velja še podčrtati najboljši letošnji čas Marlene Ottey (Jam.) na 200 m (21'98) in uspeh Heike Henkel-Redetzky (Nem.) v skoku v višino (2,04 m) kot tudi čas Michaela Johnsona (ZDA) v teku na 200 m moških (20'05). Kvalitetna je bila tudi tekma na 3.000 zapreke, kjer se je uveljavil Julius Kariuki (Ken.) v 8'11'28.

Italijani v ospredju

DONINGTON — Tudi na včerajšnjih zadnjih uradnih poskusnih vožnjah za današnje motociklistično dirko za VN Anglije so se Italijani odrezali, zlasti s Capirossijem in Reggianijem. Škoda, da ne bo na startu Philija, ki si je včeraj zlomil prst, saj bi v razredu do 250 ccm startal s 5. časom.

Startni vrstni red pa je naslednji: 125 ccm: 1. Capirossi (It.) honda 1'42'928 s povprečno hitrostjo 140,708 km/h; 2. Gianola (It.) derbi 1'43'377; 3. Casanova (It.) honda 1'43'399; 7. Gresini (It.) honda 1'44'144.

250 ccm: 1. Reggiani (It.) aprilja 1'36'356 s povprečno hitrostjo 150,193 km/h; 2. Cardus (Sp.) honda 1'36'614; 3. Cadallora (It.) honda 1'36'823.

500 ccm: 1. Schwantz (ZDA) suzuki 1'32'974 s povprečno hitrostjo 155,656 km/h; 2. Rainey (ZDA) yamaha 1'32'995; 3. Kocinski (ZDA) yamaha 1'33'341; 4. Gardner (Avstral.) honda 1'33'799; 7. Lawson (cagiva) 1'37'332.

Ukinjena suspenzija slovenskih kolesarjev

BEOGRAD — Predsedništvo kolesarske zveze Jugoslavije je ukinilo suspenzijo slovenskih kolesarjev in funkcionarjev, ki so zapustili reprezentanco Jugoslavije na mediteranskih igrah v Atenah. Tako se bodo lahko slovenski kolesarji udeležili svetovnega prvenstva, ki bo od 21. do 25. avgusta v Stuttgartu. Predsednik jugoslovanskega prvenstva, ki poteka v Celju, nadalje je kolesarsko zvezo Hrvaške razrešilo članstva v kolesarski zvezi Jugoslavije in jo črtalo iz statuta.

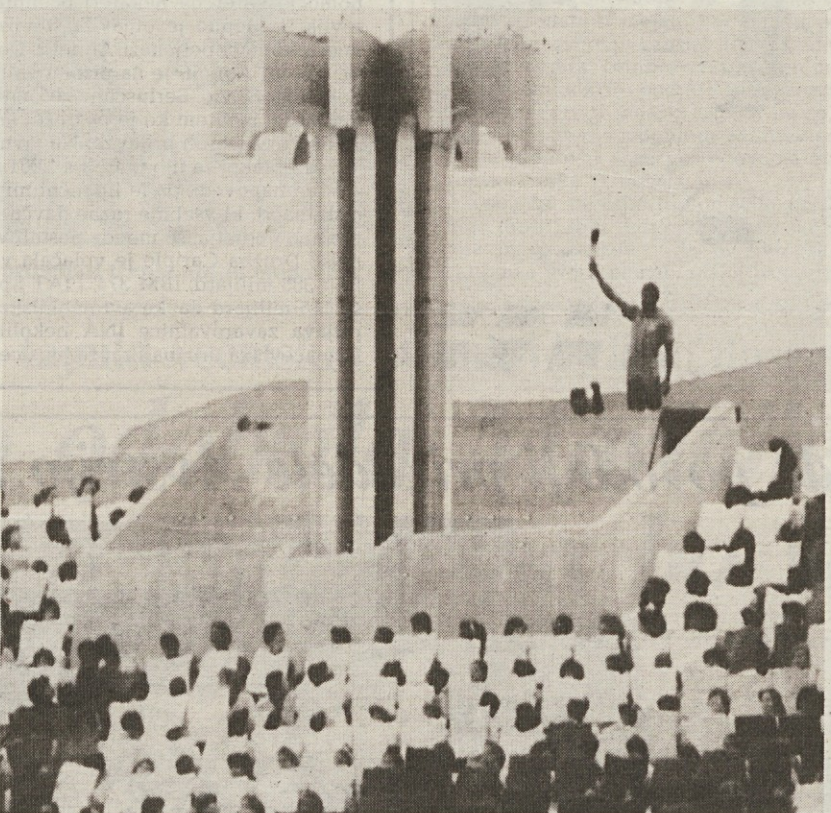
Roland in Fontang v finalu

SAN MARINO — V finalu teniškega turnirja v San Marinu bosta igrala Perez Roland (Arg.) in Fontang (Fr.). Prvi je v polfinalu s 6:2, 6:2 premagal Furlana (It.), drugi pa prav tako s 6:2, 6:2 Azara (Arg.).

Pescosolido v polfinalu

LOS ANGELES — V četrtfinalu teniškega turnirja v Los Angelesu je Italijan (ZDA), Ostali izidi: Sampras (ZDA) - Mansdorf (Izr.) 6:3, 6:4; Edberg (Šve.) - Krickstein (ZDA) 6:4, 7:5; Gilbert (ZDA) - Bryan (ZDA) 6:1, 6:3.

Začele vseameriške igre

HAVANA — V prisotnosti predsednika mednarodnega olimpijskega odbora Samarancha je včeraj v Havani kubanski voditelj Fidel Castro otvoril 11. vseameriške igre (na sliki AP), na katerih nastopajo predstavniki 39 držav. V prvi disciplini atletskega programa, maratonskem teku, je med moškimi zmagal domačin Alberto Kuba (2.19'26"), med ženskami pa Olga Avalos iz Mehike (2.43'36").

V finalu za 3. mesto košarkarskega turnirja S. Lorenzo

Jadranovci CEI boljši od Maina

CEI - Main 114:110 (97:97, 47:53)

Tekma za 3. mesto je bila izenačena, po enem podaljškju pa je zmagala ekipa jadranovcev CEI. Uvodoma so rumeni Maina pod vodstvom strelca Ritosse (44 točk) povedli za 10 točk, igrali pa so nepovezano, tako da je igra slonela na pobudah posameznikov. Pod košema je prevladoval Zarotti (23 točk), nekaj točk sta dosegla tudi Bisca (9) in De Menia (9), vsi ostali pa so igrali daleč pod pričakovanjem, zlasti Trimboli in Perossa.

Ekipa CEI je z boljšo taktiko v napadu, ki je večkrat omogočila strelcu Radovaniju neoviran met (25 točk), kmalu znižala zaostanek, ki pa je vseeno stalno znašal 5-7 točk. Šele v zadnjih minutah so Moschionijevi fantje znižali razliko na -2, -3 točke. Nekaj sekund pred koncem pa je odlični Pozzecco (33 točk) dosegel trojko in izsilil podaljšek. V dodatnih 5 minutah je Main zaigral nekoliko demotivirano in nasprotniki so si s koši centra Collarinija (33 točk) zagotovili 3. mesto. Med posamezniki bi omenili še Robija Paulino, ki je prav v tej zadnji tekmi pokazal, kaj zmore (8 skokov in 5,7 pri metu). Zelo malo je igral A. Vremec (0:1 pri metu), pozitivno pa je svojo nalogo opravil M. Pertot. Po lepi polfinalni tekmi je spet slabo igral Marko Crisma, a Rudija Stanisne ni bilo sploh na klopi.

Doprinos igralcev slovenskih ekip: M. Pertot 7 točk (ocena 6); R. Paulina 12 (7); A. Vremec 0 (5/6); M. Crisma 4 (5).

VANJA JOGAN

Tekma za 3. mesto med jadranovci CEI in ekipo Main se je odločila šele po enem podaljškju. (foto Davorin Križmančič)

Na conskem jadrlnem prvenstvu v razredu optimist

Pincin (JK Čupa) presenetil Naši so imeli precej smole

Consno jadrlno prvenstvo v razredu optimist under 12, ki se je nedavno zaključilo, je potekalo v dveh delih: prvi del je zajemal regati v organizaciji JK Čupa, drugi del pa je priredilo društvo iz San Giorgia. Selekcije se je udeležilo preko 40 tekmovalcev. Rezultati naših jadrincev pa so bili po pričakovanju zadovoljivi.

Za najlepše presenečenje je poskrbel Alessio Pincin (JK Čupa), ki je v zadnji regati zasedal kar 3. mesto in si tako priboril svoj prvi pokal. Alessio je že na prejšnji regati dokazal, da lahko seže po najvišjih uvrstitvah, vendar je zaradi nezkušenosti storil veliko taktičnih napak, kar mu je preprečilo, da bi se prebil v consko elito. Na zadnji preizkušnji pa se je že v prvi polovici znašel na tretjem mestu in ta položaj je tudi obdržal. Z malenkost več borbenosti bi lahko prijadral čez cilj celo drugi. Precej pod svojimi sposobnostmi pa je tekmoval Andrej Petaros, ki je zasedel le 7. mesto. Kljub temu lahko rečemo, da se forma naših jadrincev stopnjuje, kar je spodbudno pred nastopom na državnem prvenstvu, ki bo septembra v Palermu.

Ostali naši predstavniki so imeli veliko smolo, kajti v drugi selekcijski preizkušnji niso prispeli pravočasno na cilj. Temu je botrovalo popolno brezvetrje (na cilj je sploh prišlo le 13 posadk). Rezultata te preizkušnje se na noben način ni dalo črtati, kajti brezvetrje je onemogočilo izpeljavo četrtega plova. Tako so za končno lestvico prišle v poštev tri izpeljane regate, med katerimi je bil tudi omenjeni nesrečni plov. Tako je veliko

naših predstavnikov izostalo iz najboljših deseterice, čeprav si tega niso zaslužili.

KONČNA LESTVICA: 1. Davide Bivi (S. Giorgio); 6. Alessio Pincin (Čupa); 8. Andrej Petaros (Čupa); 13. Daniel Leone (Sirena); 14. Zoran Bandelj (Čupa); 15. Dario Košuta (Sirena); 17. Ana Zerjal (Čupa); 20. Kristjan Kovačič (Čupa); 21. Johana Križnič (Čupa)

DAVID POLJŠAK

obvestila

ŠZ SLOGA

vabi na poletni praznik, ki bo danes, 4. t.m. na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici od 18. ure dalje. Za dobro razpoloženje bo igral ansambel »Zvezde«. Čisti izkupiček je namenjen delovanju športnega društva.

SPDT

vabi vse udeležence enotedenskega pohoda v park Argentero od 17. do 25. t.m., da se jutri, 5. t.m. udeležijo informativnega sestanka o poteku izleta. Srečanje bo na sedežu društva, v Ul. sv. Frančiška 20, III. nadstropje, ob 20.30. Vplačati bo treba tudi akontacijo za izlet v znesku 100 tisoč lir.

TPK SIRENA sekcija jadrnanje na deski organizira 2. tečaj wind-surfja od 7. do 13. t.m. za mladince od 15. leta starosti dalje in odrasle. Prijave še danes, 4. t.m. na sedežu kluba na Miramarskem drevoredu 32, tel. 422696.

Pri ŠK Kras priprave v polnem teku

Po uspešni športni sezoni in po zasluženem kratkem premoru sta že s 1. avgustom začeli trenirati prva ženska in moška ekipa Krasa, ki bosta letos nastopali v B oz. v B-1 namiznoteniški ligi.

Predsezonske priprave, ki potekajo na domačih tleh v zgonski telovadnici, trajajo vsak dan po pet ur in so razdeljene na jutranji in popoldanski trening ter predvidevajo v glavnem kondicijsko pripravo, usmerjeno v osvajanje hitrosti, gibljivosti in vzdržljivosti. Delno vadijo za zeleno mizo z avtomatizacijo tehničnih elementov igre. 7. t.m. bodo naši pingpongaši nadaljevali z bolj specifično telesno in tehnično pripravo v Kobari-du, kjer bodo trenirali z boljimi igralci Slovenije.

Tudi mlajši predstavniki ŠK Kras bodo najprej začeli letne priprave v Zgoniku, in sicer 19. avgusta. Že dva dni kasneje pa bodo odpotovali na treninge v Kobari-du, kjer namiznoteniška zveza Slovenije organizira nadaljevalni tečaj za osnovnošolske otroke. Tam bodo imeli možnost napredovanja pri osnovnih tehničnih elementih in seveda tudi priložnost, da navežejo prijateljske stike z vrstniki članicami športnih klubov. (s.m.)

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 10.00 din; mesečna naročnina 230.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845

ADIT 61000 Ljubljana

Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185

Fax 061/555343

Oglaš: ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povprečje 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBLI-EST sri - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

nedelja, 4. avgusta 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559

Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1

Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28

Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič

Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Cian italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Po vsej verjetnosti so ga postavili baskovski teroristi V samem središču Milana eksplodiral peklenski stroj

MILAN — Mednarodni teroristi so ponovno vzeli na muho lombardsko glavno mesto. V noči od petka na soboto, nekaj minut po 3. uri, je v bližini osrednjega Trga Duomo počil peklenski stroj, ki je povzročil precejšnjo materialno škodo na poslopju, kjer je sedež iranskega konzulata, argentinskih in portugalskih letalskih družb ter španskega bančnega zavoda Banco Exterior de Espana. V eksploziji je bila ranjena tudi 58-letna Milančanka, ki se je sredi noči odpravljala na počitnice in na avto nato varjala kovčke. Ženska sicer ni hudo ranjena, v bolnišnici so ji nudili le prvo pomoč in ji napovedali, da bo ozdravela v sedmih dneh.

Tudi če ni nihče prevzel očetovstva nad atentatom, je zelo verjetno, da so teroristi imeli na muhi prav španski bančni zavod, kajti le nekaj ur zatem so v Milanu pravčasno odkrili še en peklenski stroj, ki ga je neznana roka postavila pred španski turististični urad. Sestavljale so ga manjše plinske jeklenke, trotil in timer, vse skupaj pa je bilo položeno v platneno torbo za napisom »Pozor bomba«. Torba je vzbudila pozornost mimoidočega pešca, ki je takoj poklical policijo. Pirotehniki so peklenski stroj deaktivirali, agenti digosa pa so odredili preiskavo, ki naj ugotovi, ali je med obema peklenskima strojema kaj sorodnosti.

Če so bila cilj atentatorjev res španska podjetja, potem ni dvomov, da gre za baskovsko organizacijo ETA. Ta se je 11. junija v Milanu že preizkusila v atentatu na sedež španske letalske družbe.

V Turčiji pripadniki turške gverile ugrabili 13 nemških turistov

ANKARA — Trinajst nemških turistov je od včeraj v rokah gverilcev marksistične delavske stranke Kurdev. Nemci so bivali v nekem kampu ob jezeru na jugu države. Točnih podatkov o kraju ni, prav tako še ni nobene vesti, kam bi ugrabitelji lahko odvedli talce. V skupini Nemcev so tudi štirje otroci. Trem ugrabljencem je uspelo pobegniti in obvestiti policijo.

Turški notranji minister Mustafa Kalemli je zagotovil, da bodo varnostne sile naredile vse mogoče, da bi čim prej našle ugrabljene nemške turiste. Obstaja pa tudi sam, da so gverilci odvedli talce v kako skrito gozdno področje, kar bi močno otežilo iskanje. Tudi glede povoda ugrabitve obstajajo različna mnenja. Minister Kalemli se na ta račun sicer ni izrazil, uradni krogi pa zatrjujejo, da so hoteli ugrabitelji s tem podvigom

oškodovati turški turizem, ki se je v zadnjih letih dobro razcvetel. V drugih krogih pa menijo, da ugrabitelji niso pripadniki kurdske marksistične stranke, pač pa da gre za katero drugo skrajno levičarsko organizacijo. Še drzejša pa je domneva, da ugrabitelji podpira sam Sadam Husein, ki je po zadnji vojni sovražno razporejen do Turčije, ker je deležna ameriške podpore in uživa njeno zaupanje.

Kmalu potem ko se je razširila vest o ugrabitvi, je notranje ministrstvo angažiralo tako policijo kot vojsko za iskalno akcijo. V teku dne so aretirali nekaj sumljivih oseb, vendar kaže, da nimajo nobene zveze z ugrabitvijo. Tudi Bonn je že zahteval pojasnila v zvezi z dejanjem, medtem ko je turška oblast zanikala, da bi ugrabitelji do- slej zahtevali kakršno koli odkupnino.

Industrijci in finančne družbe še kar pošteno plačujejo davke

RIM — Davčne prijave zasebnikov in podjetij so postale sredstvo, s pomočjo katerega nekateri ocenjujejo poštenost posameznikov. Finančna revija Il Mondo je objavila številke, ki so jih v obrazce davčnih prijav vnesli domači petičneži Agnelli, De Benedetti, Ferruzzi, Berlusconi in drugi. Gianni Agnelli je na primer za lansko leto plačal 814 milijard davka na dohodek, Silvio Berlusconi 205 milijard, Carlo De Benedetti pa »le« 93,2 milijarde, medtem ko je požrešni erar požrl Arturo Ferruzzi 215 milijard. Toliko o zasebnih prijavah. Na javnem področju je plačala družba IRI 2.713 milijard, takoj za njo je ENI s 1.061 milijardami.

Po napovedi, da je finančni minister Formica predlagal nekakšen strateški načrt, ki vsebuje razne davčne olajšave za velika zasebna in javna ter mešana podjetja, so menda postali vsi malo bolj poštenji, ali pa vsaj pogumnejši. Družba Cariplo je vplačala več kot 426 milijard davka na dohodek, ENI 383 milijard, IBM 374, FIAT SpA 360 milijard, katerim je treba pristeti še 115 milijard davka avtomobilskega sektorja. Ob toliki poštenosti se zdi prijava zavarovalnice INA nekoliko sumljiva, saj je prijavila manj kot farmacevtska družba Bracco, in sicer borih 82 milijard.

Morski gusarji spet strašijo po Kitajskem morju

PEKING — Po odkritju Amerike in med kolonialnimi posegi na Daljnem zhotu so bili gusarji v Karibskem morju in pri kitajskih obalah prav vsakdanja zadeva. Tudi pri nas v Jadranu ni bilo redko naleteti na uskoško ladjo ali na ladje turških gusarjev. V tem stoletju pa je pojav naveden in razen v redkih primerih o gusarjih ni bilo več slišati.

Sedaj pa so spet tu. Pred nekaj meseci smo pisali o piratih, ki so oropali neko potniško ladjo v samem hongkonskem pristanišču, sedaj pa poroča pekinški dnevnik, da so samo v zadnjem mesecu zabeležili 15 primerov napadov na kitajske ribiške ladje v Južnem kitajskem morju. Gusarji imajo hitre čolne, orožje, eksploziv, ribičem odvzemajo ulov in jih na vse načine ustrahujejo. Kitajski ribiči zahtevajo takojšnje ukrepe pomorskih oblasti, da bi zavarovali ribiško dejavnost, v pričakovanju konkretnih posegov pa so močno okrnili ribiško dejavnost, kar jim seveda povzroča tudi dokajšnjo gospodarsko škodo.

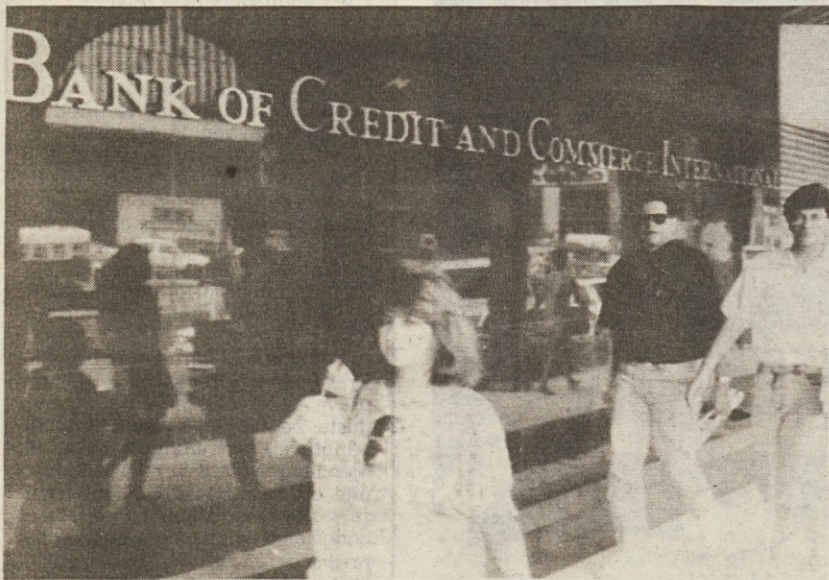
Hude povodnji prizadele Avstrijo in Bavarsko

INNSBRUCK — Slabo vreme, ki označuje prve avgustovske dni v srednji in delno tudi v južni Evropi, se je v Avstriji in na Bavarskem spremenilo v pravo povodenj, ki je v Nemčiji zahtevala najmanj 5 smrtnih žrtev. Vse reke so močno narasle — na Dunaju je Donava 9 metrov nad običajno gladino — marsikatera pa je tudi prerasla bregove in pri tem povzročila veliko škodo.

Posebno močno deževje je prizadelo okolično Salzburga in bližnji kraj Seckirchen, kjer je voda preplavila ulice. Glavna ulica (kot vidimo na sliki AP) se je spremenila v reko, po kateri se ljudje peljejo kar s čolni. Veliko težav s prometom imajo tudi v pokrajini Kufstein na meji z Bavarsko, kjer se je že pred mesecem dni, prav zaradi poplavl, podrl most na avtocesti. Manjši kraj Erl, na severu Kufsteina, je izoliran. Močno deževje je povzročilo precej materialne škode tudi v znanem smučarskem središču Kitzbühlu.

V Abu Dabiju so za nečiste posle vedeli že dalj časa Industrija za čiščenje denarja

Tudi v Panami je podružnica BCCI zaprta. Če ne bodo našli rešitve do začetka decembra, bo banka šla v likvidacijo, mali varčevalci pa bodo izgubili svoje prihranke (Telefoto AP)

LONDON — Zadeva z denarnim zavodom BCCI zadobiva čedalje bolj zaskrbljujoče razsežnosti. Po poročilu, ki ga je izdelala tvrdka Price Waterhouse, potem ko je proučila knjige, izhaja, da je vlada Abu Dabija z gotovostjo vedela za nečiste posle BCCI že aprila 1990. Samo mesec dni prej je tamkajšnji šejk Zajed Bin Sultan povečal svoj delež v banki za 4.450 milijard lir, s čimer si je zagotovil 77 od sto delnic.

Iz poročila tudi izhaja, da je banka z lažnim knjiženjem v zadnjih 10 letih prikrija vsaj 600 milijonov dolarjev. Dejavnost banke BCCI je trenutno blokirana v 15 državah, med drugim tudi v Hongkongu, kjer so odkrili, da so tamkajšnje podružnice (BCCI ima v Hongkongu približno 40 okenc in kar 40.000 upnikov), aktivno sodelovale pri čiščenju denarja, ki se je tamkaj stekal kot sad trgovine z mamilom, ki je prihajalo iz tako imenovanega »zlatega trikotnika« ne meji med Burmo, Laosom in Tajsko.

Britansko vrhovno sodišče je blokiralo likvidacijo BCCI do 2. decembra, da bi proučili možnosti rešitve.

HOTELI BERNARDIN
Portorož

vam v sodelovanju
z znanim italijanskim
gastronomom
g. Nessi cav. uff. Giorgio,
lastnikom restavracije
AL BRAGOZZO, Trst
predstavljajo

NOVO SREDOZEMSKO KUHNJO

od 5. do 8. avgusta 1991

v restavraciji MAJOLIKA
(Laguna Bernardin)
tel. 066/75271